

ก. ๘
พ. ๑๖๑
ร. ๓

การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ปริญญานิพนธ์
ของ
พจน์สรณ์ โกชนา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

พฤษภาคม ๒๕๔๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.สมสุข ธีระพิจิตร)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.สมสุข ธีระพิจิตร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.สุพร ตั้งสมารพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.อรรณพ โพธิ์สุข)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่...เดือน...พ.ศ. ๒๕๔๒...

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ อาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร ที่กรุณาเป็น ประธานและกรรมการ ควบคุมปริญญานิพนธ์ และได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนอาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ และ อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิ์สุข ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการเพิ่มเติม ในการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบ พระคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์แผนกวิชาการอุดมศึกษาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้อันเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินท์ ชูชม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาติ มณีโชติ อาจารย์สุภัทรา สันติวรวุฒิ อาจารย์จันทิมา สุวรรณ์ ที่ได้กรุณาให้ความเมตตาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ เครื่องมือ ให้คำแนะนำ แก้ไข เพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณอาจารย์สมถวิล ทัทมงคล ที่ให้โอกาสและให้ คำกำลังใจ และขอขอบใจนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับความกรุณาจากท่าน อธิการบดีมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล อาจารย์ปราณี วงษ์ชวลิตกุล

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบิดามารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้ความอุปการะ อบรม สั่งสอน และถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา และ บุคคลสำคัญที่อยู่เบื้องหลังในความสำเร็จครั้งนี้ อาจารย์สุภาพร โกชนา และลูก ๆ ซึ่งคอย ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา

พจน์สรศักดิ์ โกชนา

สารบัญ

บทที่

บทที่	หน้า
การจัดกระทำข้อมูล.....	41 33
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42 34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	64
วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	73
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	75
บรรณานุกรม.....	75 36
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.....	84
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	92
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	99

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ.....	39
2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	45
3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ชีวิตของนักศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	46
4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้ชีวิต ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการศึกษา เป็นรายชื่อ.....	47
5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้ชีวิต ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านสังคม เป็นรายชื่อ.....	50
6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้ชีวิต ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านลักษณะการใช้จ่าย ในมหาวิทยาลัย เป็นรายชื่อ.....	52
7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้ชีวิต ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นรายชื่อ.....	54
8 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	56
9 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา.....	57
10 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ การใช้ชีวิตของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านสังคม จำแนกตามระดับชั้นปี.....	58
11 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ การใช้ชีวิตของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับชั้นปี.....	59

12 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	
โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	60
13 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ การใช้ชีวิตของนักศึกษา	
ในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม	
จำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	61
14 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	
โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	62
15 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	
โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	
เฉลี่ยต่อเดือน.....	63

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสนองตอบความต้องการกำลังคนในระบบเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในการก้าวสู่อนาคตที่ท้าทาย สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่ดำรงอยู่อย่างมีความหมาย และมีเป้าหมายในการนำความเปลี่ยนแปลงที่ดีมาสู่สังคม และเพิ่มบทบาทความสำคัญเพื่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในการนี้ภารกิจด้านการสอน การวิจัย การบริการด้านวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จำเป็นจะต้องได้รับการปรับปรุง โดยยึดมั่นในปณิธานการสร้างสังคมที่มีคุณภาพ มีการเติบโตและความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจควบคู่กับความเสมอภาคทางสังคม เพื่อเป็นรากฐานแห่งสัญญาประชาคม ในการนำให้เกิดสังคมที่พึงปรารถนา ทั้งนี้ภารกิจหลักทุกประการของอุดมศึกษาพึงอยู่ภายใต้กำกับของหลักการร่วมพื้นฐาน 3 ประการ คือการปฏิบัติภารกิจอุดมศึกษาเพื่อการกระจายโอกาสและความเสมอภาค (Equity) การปฏิบัติภารกิจอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และ การปฏิบัติภารกิจอุดมศึกษาที่มีคุณภาพและความเป็นเลิศ (Excellency) ความมีประสิทธิภาพ ความมีคุณภาพ และความเป็นเลิศของอุดมศึกษาจะทำให้อุดมศึกษา เป็นกลไกที่กระตุ้นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดความตระหนักและการพัฒนาภูมิปัญญาไทย และการเป็นผู้นำในการแข่งขันทางเศรษฐกิจในประชาคมนานาชาติ ขณะเดียวกันการกระจายโอกาสและความเสมอภาคจะแก้ไขสภาพของสังคมไทย และทำให้ฐานการผลิตทางเศรษฐกิจในระดับมหานามีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2533 : 1 - 2)

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรกในภาคตะวันออก เฉียงเหนือของประเทศไทย ที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการสอนระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของรัฐบาล และยกระดับการศึกษาของประชาชนใน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้สูงขึ้น เป็นการผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพสูง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติสืบไป ตลอดจนเป็นแหล่งบริการสังคม แหล่งค้นคว้าและส่งเสริมด้านวิชาการ เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ไปใช้ในการดำรงชีวิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. 2540 : 17) ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากภารกิจ คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปปรับใช้สังคม จึงเป็นผลงานที่แสดงถึงความสามารถ และประสิทธิภาพของสถาบัน ตลอดจนนำชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่สถาบัน การดำเนินภารกิจ ดังกล่าวของสถาบันจะลุล่วงได้ดี บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติ ของนักศึกษา เพราะในกระบวนการผลิตบัณฑิตของสถาบัน นักศึกษาเปรียบเหมือนวัตถุดิบ ที่เป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการผลิต หากสถาบันอุดมศึกษาไม่เห็นความสำคัญของ วัตถุดิบ ก็เท่ากับเป็นการลงทุนที่สูญเปล่าเมื่อผลิตบัณฑิตออกมาขาดคุณภาพและไม่เป็น ที่ต้องการของสังคม ดังที่ประกอบ คุปรัตน์ (2527 : 209) ได้กล่าวว่า สถาบันใดก็ตามที่รู้ และเข้าใจวัตถุดิบ คือนักศึกษาของตน และสามารถจัดระบบการดำเนินงานของตนทั้ง ในด้านการเรียนการสอน การให้บริการและการปกครองแล้ว ย่อมมีโอกาสประสบ ผลสำเร็จได้มากกว่าสถาบันที่มีผู้บริหารปราศจากความเข้าใจนักศึกษา

การศึกษาในมหาวิทยาลัย เป็นการเตรียมนักศึกษาให้พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ ที่สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยจึงให้เสรีภาพแก่นักศึกษามากขึ้น และเริ่มฝึกให้นักศึกษามีความ รับผิดชอบเกี่ยวกับตนเอง ยิ่งไปกว่านั้นสังคมในมหาวิทยาลัยมีสิ่งต่าง ๆ ที่แปลก แตกต่าง ไปจากที่นักศึกษาเคยเห็นมาในอดีต และมีความยุ่งยากใจในการปรับตัวให้เข้ากับชีวิต ในมหาวิทยาลัย หากนักศึกษาสามารถปรับตัวและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ดังได้กล่าวไป แล้วนั้น ได้อย่างดี ก็จะมีชีวิตที่เป็นสุข สนุกสนานตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่กำหนดไว้ โดยมีผลการเรียนที่น่าพึงพอใจ เป็นบัณฑิต ที่มีความเจริญทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ ซึ่งล้วนแต่เป็นความมุ่งหวังของ นักศึกษาทุกคน

ช่วงชีวิตของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เป็นช่วงชีวิตที่มีคุณค่ามากที่สุด ที่นักศึกษาควรใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง เพราะว่าในช่วงเวลา 4 ปี นักศึกษา ต้องใช้เวลาในมหาวิทยาลัยทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งพื้นฐานจริง ๆ อยู่ที่ 4 ปี

ในมหาวิทยาลัย (เกษม วัฒนชัย. 2532 : 67) ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 17) ได้กล่าวว่า การใกล้ชิดสังสรรค์กับอาจารย์ผู้สอน การอยู่ร่วมกันในระบบการบริหาร ในสังคมมหาวิทยาลัย บรรยากาศรอบ ๆ รั้วอุดมศึกษา กลุ่มเพื่อน จะเป็นผลหล่อหลอม ให้นักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ แต่โดยเหตุที่ค่านิยมวัฒนธรรมประเพณีในมหาวิทยาลัย วัฒนธรรมของนักศึกษาและภูมิหลังของนักศึกษา เป็นเครื่องหล่อหลอมความประพฤติ ความคิด และบุคลิกภาพของบุคคลที่อยู่ในสังคมมหาวิทยาลัยนั้น ๆ การเรียนรู้ของนักศึกษา จึงไม่ได้อยู่เพียงการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยใน ลักษณะต่าง ๆ จะเป็นองค์ประกอบในการหล่อหลอม และพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพ ความเป็นคนที่สมบูรณ์ ตามที่มหาวิทยาลัยและสังคมมุ่งหวัง

ลักษณะของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยทั่วไปจะมีอายุระหว่าง 17 - 20 ปี เป็นผู้ที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว มีพลังกายและพลังความคิดที่สามารถจะนำมาใช้ประโยชน์ต่อ สังคม ได้อย่างดี โดยเฉพาะวัย 18 - 19 ปี เป็นวัยที่นักจิตวิทยาพัฒนาการเชื่อว่าสมองได้รับการพัฒนาถึงขีดสูงสุด คือ ว่าจะรับ ว่าจะเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงต้องรับผิดชอบต่อการพัฒนาสมองของชาติในระดับนี้ด้วยความตั้งใจ และระมัดระวัง ที่สุด (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2527 ก : 2) เมื่อนักศึกษาก้าวเข้าสู่ระบบการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา การศึกษาจะแตกต่างไปจากในระดับมัธยมศึกษา ในด้านการเรียน นักศึกษาจะต้องพึ่งและช่วยเหลือตัวเองเป็นอย่างมาก นักศึกษาจะมีอิสระในการใช้ชีวิตใน มหาวิทยาลัยมากกว่าเมื่อศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา และจะต้องตัดสินใจว่าจะเลือก ดำเนินชีวิตของตนเองอย่างไรภายในมหาวิทยาลัย หากนักศึกษาเลือกใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย อย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งจะออกไปดำเนินชีวิตที่ดีใน สังคมต่อไป ในทางตรงกันข้ามหากนักศึกษาใช้ชีวิตอย่างอิสระขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ไม่รู้จักเลือกใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ย่อมนำ ผลเสียมาสู่ตนเองได้ ซึ่งอาจเป็นผลให้ต้องลาออกกลางคัน สาเหตุหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ การออกกลางคันของนักศึกษาที่สำคัญอันดับหนึ่งคือ การแบ่งเวลาไม่เหมาะสม และไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ไม่ดูหนังสือ ไม่ทำการบ้าน เล่นการพนัน ส่วนสาเหตุรองลงมาคือ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาและคณะที่เรียน เลือกวิชาไม่ตรงกับความสนใจ ไม่ชอบการสอน

ของอาจารย์ และขาดความสัมพันธ์กับอาจารย์ สาเหตุอื่น ๆ ที่มีความสำคัญใกล้เคียงกัน คือ นักศึกษาทำกิจกรรมมากเกินไป ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี มีปัญหาสุขภาพ ทุจริตในการสอบ

จากข้อมูลดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าการใช้ชีวิตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีที่ตั้งในส่วนภูมิภาค ซึ่งนักศึกษาอาจมีภูมิลำเนาต่างถิ่นกันหลากหลาย เมื่อเข้าศึกษาในสถาบันนักศึกษาหลายคนอาจต้องเข้าพักในหอพัก นอกจากนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่ยังต้องประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่

ด้านการศึกษา นักศึกษามักประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการการลงทะเบียน กล่าวคือไม่ได้รับความสะดวก ประสบปัญหายุ่งยากหลายประการ เช่น มีปัญหาในการเลือกลงวิชาเรียน การพบอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากระบบการชำระเงิน และการขอผ่อนผันการลงทะเบียน (โกศล พิมพ์ปฐุ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พจน์สรณ์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2541) ส่วนการให้บริการห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ปรากฏว่ามีหนังสือ ตำรา เอกสารประกอบการเรียน ไม่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า และไม่ทันสมัย (สุภาวดี ศิริพงษ์กุลพจน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พจน์สรณ์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2541)

ด้านสังคม นักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างค่อนข้างจะเป็นอิสระ นักศึกษาบางคนประพฤติตัวไม่เหมาะสม โดยนักศึกษามีค่านิยมในการคบเพื่อน ต่างเพศเกินขอบเขต และชอบเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน/เป็นต้น (พจน์สรณ์ ก่อนสะอาด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พจน์สรณ์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2541)

ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย นักศึกษามีการใช้จ่ายที่ไม่เหมาะสม เช่น จ่ายเงินค่าเที่ยวเตร่และเลี้ยงสังสรรค์กับเพื่อน จ่ายค่าอาหารและค่าที่พักราคาแพง นอกจากนี้นักศึกษายังมีการใช้จ่ายเงินด้านอื่น ๆ อย่างไม่เหมาะสม เช่น ค่าอุปกรณ์การเรียน ที่เกินความจำเป็น ค่าสมัครชมรมและร่วมกิจกรรมชมรมเป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้เกิดปัญหาเงินไม่พอใช้ (ภัทริรา นุกรณ์นวรรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พจน์สรณ์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541)

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องเลือกทำกิจกรรมที่คณะและมหาวิทยาลัยจัดให้ ส่งผลให้นักศึกษามีโอกาสเลือกกิจกรรมที่ชอบและสนใจได้น้อย (พัชรี ปุณฺทริกกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พจน์สรรค์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัย วงษ์สวัสดิกุล เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย วงษ์สวัสดิกุล ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น เป็นแนวทางให้แก่มหาวิทยาลัยในการพิจารณาวางแผน และกำหนดนโยบายการจัดและส่งเสริมการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์สวัสดิกุล ให้เหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์สวัสดิกุลโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม
2. เปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์สวัสดิกุลโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัย ในการจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับการใช้ชีวิตของนักศึกษามากที่สุด อันจะส่งผลให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ มีคุณลักษณะเหมาะสมตามความมุ่งหวังของมหาวิทยาลัย และสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนางาน เพื่อสนองนโยบายและวางแผนดำเนินการในการบริหารมหาวิทยาลัยวงษ์สวัสดิกุล ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ใน 5 คณะ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 3,394 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 เพศ แบ่งเป็น

2.1.1.1 เพศชาย

2.1.1.2 เพศหญิง

2.1.2 ระดับชั้นปีของนักศึกษา แบ่งเป็น

2.1.2.1 ชั้นปีที่ 1

2.1.2.2 ชั้นปีที่ 2

2.1.2.3 ชั้นปีที่ 3

2.1.2.4 ชั้นปีที่ 4

2.1.3 คณะที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ แบ่งเป็น 5 คณะคือ

2.1.3.1 คณะนิติศาสตร์

2.1.3.2 คณะบริหารธุรกิจ

2.1.3.3 คณะเศรษฐศาสตร์

2.1.3.4 คณะวิศวกรรมศาสตร์

2.1.3.5 คณะนิเทศศาสตร์

2.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น

2.1.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลการเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป

2.1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผลการเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 – 2.99

2.1.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนต่ำ หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00

2.1.5 รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

2.1.5.1 รายได้ต่ำ ได้แก่ ต่ำกว่า 5,000 บาท

2.1.5.2 รายได้ปานกลาง ได้แก่ ระหว่าง 5,001- 10,000 บาท

2.1.5.3 รายได้สูง ได้แก่ สูงกว่า 10,000 บาท

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ชีวิตร่วมในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้ชีวิตของนักศึกษา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติและพัฒนาตนเองของนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อให้สำเร็จการศึกษากลายเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง การประพฤติปฏิบัติและพัฒนาตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านการศึกษา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การปรับตัวในการเรียน การเข้าชั้นเรียน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง การศึกษาวัตถุประสงค์ของรายวิชา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

1.2 ด้านสังคม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของนักศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวในสังคม ได้แก่ การคบเพื่อนเพศเดียวกัน การคบเพื่อนต่างเพศ การใช้เวลาว่าง และความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่ - รุ่นน้อง

1.3 ด้านลักษณะการใช้ชีวิตร่วมในมหาวิทยาลัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตร่วมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ค่าวัสดุ อุปกรณ์การเรียน ค่าสมัครกิจกรรมชมรม ค่ากิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ ค่าเข้าสังคมในกลุ่มเพื่อน และการบริจาคช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์

1.4 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของนักศึกษา เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ได้แก่ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมวิชาชีพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2/ นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ในการวิจัยนี้ หมายถึงผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ใน 5 คณะ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะ นิเทศศาสตร์ ในปีการศึกษา 2541

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ทุกรายวิชานับตั้งแต่เริ่มเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ของชั้นปีที่ 1 จนถึงที่สุดภาคการศึกษาที่ 1 ของปีการศึกษา 2541

4. รายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง ระดับฐานะของบิดามารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษา ซึ่งเป็นรายได้ประจำเดือน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน แตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้แตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยจำแนกสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ แนวความคิดในการพัฒนานักศึกษา สถาบันการศึกษาในฐานะตัวแทนของสังคมประภคิ ลักษณะและธรรมชาติของนักศึกษา ประเภทของนิสิตนักศึกษา ลักษณะการใช้ชีวิตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ และการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวความคิดในการพัฒนานักศึกษา

การจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์มุ่งพัฒนานักศึกษาในลักษณะที่ลึกซึ้ง และมีความหมายมากกว่าการถ่ายทอดความรู้ ฝึกฝนทักษะเฉพาะหรือสร้างสมรรถนะทางปัญญาเท่านั้น แต่สิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาประสงค์จะให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษาคือ “การเปลี่ยนแปลง” เพื่อให้เป็นคนที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (พรชูลิ อาชวอำรุง. 2523 : 245) แนวความคิดการพัฒนานักศึกษานั้น ชิคเกอร์ริง (Chickering. 1974 : 8 - 19) ได้กล่าวถึง “ทิศทางการพัฒนานักศึกษา” 7 ประการ (Seven Vectors of Student Development) ว่าประกอบด้วย

1. การบรรลุถึงควมมีสมรรถภาพ (Achieving Competence) เป็นการพัฒนานักศึกษามีสมรรถภาพทางสติปัญญา ทักษะทางกายภาพและการฝีมือ มีพละนาญแข็งแรง และมีสมรรถภาพทางสังคม และระหว่างบุคคลในอันที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความมั่นใจในการทำงานให้สำเร็จตามที่ตั้งใจ

2. การควบคุมอารมณ์ (Managing Emotion) เป็นการพัฒนานักศึกษาได้รู้พื้นฐาน และวิธีการควบคุมอารมณ์ เพราะการควบคุมอารมณ์ต้องคำนึงถึงเวลา สถานที่ และพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วย

3. ความเป็นตัวของตัวเอง (Becoming Autonomous) เป็นการพัฒนานักศึกษาเป็นตัวของตัวเองด้วยการให้รู้จักปกครองตนเอง สามารถที่จะดำเนินกิจกรรม และจัดการกับปัญหา โดยไม่ต้องการความช่วยเหลือ ในขณะเดียวกัน ขอมรับการพึ่งพาระหว่างกัน

ในสังคม และสามารถเปลี่ยนความต้องการหรือการกระทำของตนเองได้ตามที่เห็นสมควร

4. การสร้างลักษณะประจำตนเอง (Establishing Identity) เป็นการพัฒนาให้นักศึกษาได้เข้าใจและค้นหาบุคลิกประจำตนเองทั้งทางกายภาพ นิสัยและบทบาท ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม

5. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเสรี (Freeing Interpersonal) เป็นการพัฒนาให้นักศึกษาเรียนรู้ที่จะจัดการตนเองและผู้อื่น เพื่อจะทำงานที่ต้องการกระทำร่วมกันได้บรรลุผลสำเร็จ โดยที่ความสัมพันธ์กับผู้อื่นนี้เกี่ยวข้องกับพัฒนาความอดทน ซึ่งต้องอดทนต่อทั้งสิ่งที่ประสบความสำเร็จ และสิ่งที่ทำให้เกิดความทุกข์หรือลำบาก และความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่จะนำไปสู่ความไว้วางใจ และความเป็นตัวของตัวเอง

6. การมีจุดหมายในชีวิตที่ชัดเจน (Clarifying Purpose) เป็นการพัฒนาให้นักศึกษารู้จักสร้างจุดหมายในชีวิตของตนได้ชัดเจน รู้ว่าตนเองต้องการอะไร โดยที่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับความสนใจของตนเองในด้านต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากอาชีพ การวางแผนอาชีพ ตลอดจนรูปแบบการดำเนินชีวิตของตนเองได้

7. การพัฒนาบูรณาการ (Developing Integrity) เป็นการพัฒนาให้นักศึกษามีความเชื่ออย่างมีเหตุผล มีจุดยืนของตนเอง ไม่หวั่นไหวหรือโอนเอนไปตามสภาพแวดล้อม ถือสิ่งถูกต้องเป็นสำคัญ และมีหลักการของตนเองในการประยุกต์ใช้สิ่งต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย จำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องเข้าใจถึงธรรมชาติและคุณสมบัติของนักศึกษาเป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลไปถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของการศึกษา เพราะการเข้าใจในธรรมชาติของนักศึกษานั้นจะทำให้ผู้บริหารและอาจารย์สามารถดำเนินการในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับ นักศึกษามากที่สุด อันจะส่งผลให้นักศึกษาได้รับผลของการศึกษาอย่างเต็มที่และสมบูรณ์ (ไพฑูรย์ สินดารัตน์. 2521 : 25)

สถาบันการศึกษาในฐานะตัวแทนของสังคมประกิต

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527 : 1) ได้ให้ความหมายของสังคมประกิต (Socialization) ว่าคือกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลตั้งแต่แรกเกิดเป็นต้นมา เกี่ยวกับแผนของสังคม ได้แก่ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม

คำนิยม ฯลฯ เพื่อให้บุคคลรู้จักบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ควรปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคมนั้น ๆ

สถาบันการศึกษา ซึ่งได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถานที่ให้ความรู้ มีบทบาทในการให้ความรู้และวิชาการต่าง ๆ นั้น ในทางสังคมวิทยาเป็นที่ยอมรับกันว่า การศึกษาคือกระบวนการอบรมให้รู้ระเบียบทางสังคม หรือกระบวนการสังคมประภคิต ซึ่งสังคมกำหนดให้สถาบันการศึกษาเป็นผู้กระทำร่วมกับสถาบันครอบครัว และกระบวนการสร้างบุคลิกภาพ ทักษะคติ ตลอดจนบทบาทของบุคคล เป็นผลมาจากกระบวนการหล่อหลอมในแต่ละสังคม จะได้สมาชิกอย่างไรขึ้นอยู่กับกระบวนการนี้เอง (สุรางค์ หิรัญบุรณะ. 2521 : 44)

ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2521 : 157 - 160) ได้กล่าวถึงหน้าที่โดยทั่วไปของสถาบันการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. รักษาและถ่ายทอดวัฒนธรรมทางมรดก ส่งต่อวัฒนธรรม และค่านิยมอันเป็นมรดกทางสังคมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง
2. ส่งเสริมการเรียนรู้การเข้าสังคม โดยเน้นในแง่ของการประพฤติปฏิบัติเป็นหลัก สถาบันการศึกษาจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เป็นไปเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัย ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับความต้องการของสังคม ซึ่งโดยหลักการแล้วรูปแบบและพฤติกรรมทางสังคม ควรจะได้จำลองลงในสถาบันการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้และทดลองกับชีวิตจริงเสียก่อน สถาบันการศึกษาจึงเป็นเสมือนสถานที่เตรียมคนไว้เพื่อการอยู่ในสังคมใหญ่
3. สถาบันการศึกษาจะช่วยสร้างควมมีลักษณะเฉพาะของกลุ่มชนชั้น ผลสมผสานความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม เป็นหน้าที่ในทางการเมือง ในอันที่จะช่วยให้สังคมที่ตั้งอยู่มีความเข้าใจตรงกัน และสื่อสารสัมพันธ์กันได้
4. ส่งเสริมพัฒนาปัจเจกชน เป็นการพัฒนากุศลิกภาพและความเป็นอยู่ของคนแต่ละคนในสังคม
5. ช่วยสมาชิกของสังคมให้มีโอกาสเรียนรู้ว่า ตนเองมีความสามารถและมีความถนัดทางใด เป็นการกำหนดความสามารถเฉพาะทาง ซึ่งสถาบันการศึกษาควรจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาตนเองไปตามทางที่ตนถนัดและสนใจมากที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางให้สมาชิกของสังคม ได้มีโอกาสเปลี่ยนฐานะทางสังคมของตนเองด้วย

6. นำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคม หรือปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น โดยเฉพาะในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือในสังคมที่ต้องการจะปลูกฝังค่านิยมใหม่

จากบทบาทและหน้าที่ของสถาบันการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าสถาบันการศึกษามีความสำคัญต่อสังคมและสมาชิกของสังคมอย่างมาก ดังนั้นนักศึกษาที่ใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งเสมือนหนึ่งอยู่ในสังคมย่อย ๆ ที่จำลองส่วนของสังคมใหญ่มา มีวัฒนธรรมเฉพาะของสังคมและมีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาจะได้รับการอบรม จัดเกล้า และสืบทอดระเบียบวิธีและคุณค่าต่าง ๆ จากนักศึกษารุ่นพี่ไปสู่รุ่นน้อง โดยบุคคลเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นหน่วยสำคัญในการอบรมสมาชิกของสังคมมหาวิทยาลัย ให้รู้ระเบียบทางสังคม อันจะส่งผลกระทบต่อชีวิตของนักศึกษาและการประพฤติปฏิบัติตนในด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่นักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย

ลักษณะและธรรมชาติของนักศึกษา

นักศึกษาในมหาวิทยาลัย มีอายุตั้งแต่ 17 - 22 ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ บุคคลในวัยนี้มักจะอารมณ์อ่อนไหว ในขณะที่วัยนี้ก็มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลองสิ่งแปลกใหม่ มีความคิดคำนึงค่อนข้างเพื่อฝัน และพร้อมที่จะยอมรับอุดมการณ์ที่ตนเชื่อถือในทางจิตวิทยา วัยนี้เป็นวัยที่นักศึกษากำลังแสวงหาเอกลักษณ์ (Identity) ของตนเอง โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีสติปัญญาสูงกว่านักศึกษาทั่วไป การปฏิบัติตัวของนักศึกษาเหล่านี้ จึงมีลักษณะพิเศษไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบของมหาวิทยาลัย และประเพณีของสังคม การที่มหาวิทยาลัยจะหวังให้นักศึกษาคอยฟังคำสั่งจากผู้ใหญ่ หรือจะให้ให้นักศึกษารู้จักยับยั้งชั่งใจคิดเช่นผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปได้ การปฏิบัติของมหาวิทยาลัยจะต้องสร้างความพอใจ ความพอใจกับสถานะทางจิตใจของนักศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้ได้พัฒนาอารมณ์ และบุคลิกภาพของตนอย่างสมบูรณ์ (ทองเรือน อมรรักษ์กุล. 2525 : 34)

คอฟแมน (Kauffman. 1968 : 21) ได้ศึกษาลักษณะนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของประเทศสหรัฐอเมริกา สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ที่เข้ามาแสวงหาความรู้ และตัดสินใจเรียนในสาขาวิชาใด อยากจะเห็นความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตจริงกับวิชาที่เรียน และจะผิดหวังเพราะไม่ได้พบเช่นนั้น

2. ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางสังคม บางครั้งเมื่อเข้ามาในมหาวิทยาลัย เกิดความรู้สึกเหมือนคนหลงทาง การเข้ามหาวิทยาลัยซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าจะเป็นที่ทำให้คลายความสับสน ความใกล้ชิดกับทางบ้าน พยายามคิดหาทางห่างจากบ้านเพื่อต้องการความอิสระ จึงต้องการคนที่ถูกใจเป็นเพื่อน

3. เป็นคนที่มีอุดมคติและใจดี แต่บางครั้งสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยก็ทำลายอุดมคตินั้น ความต้องการที่จะช่วยคนอื่นและสนใจปัญหาสังคม ซึ่งมหาวิทยาลัยไม่ได้คิดถึงหรือมองไม่เห็นความต้องการ จึงไม่ได้ช่วยจัดประสบการณ์หรือเปิดโอกาสให้ได้ทดลองทำงานที่ใช้วิชาที่เรียนกับชีวิตประจำวัน

4. มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน แต่มีสิ่งขั้วรอบด้านที่ผลักดันให้หันเหทิศทางไปทางอื่น เช่นมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนุกสนานกว่า ไม่ต้องกังวลเดือคเนื้อร้อนใจ และได้รับการบีบคั้นจากการเรียน นักศึกษาบางคนตั้งความหวังในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาไว้สูงมาก แต่เมื่อเข้ามาศึกษาแล้วไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ก็จะรู้สึกเสียใจและผิดหวังมาก จึงต้องหันความสนใจไปด้านอื่น ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่ปัญหาการเล่่นการพนัน และการติดยาเสพติด ซึ่งเป็นผลร้ายต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

5. ต้องการค้นพบตนเอง ความเป็นตนเอง แต่ส่วนมากมักจะไม่พอใจความปรารถนาและทุกสิ่งในตัวเองนัก นอกจากนั้นการเรียนในระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาบางประเภทไม่ได้ช่วยให้นักศึกษาค้นพบความสามารถของตนเอง บางครั้งทำให้นักศึกษาเข้าใจผิดว่าตนเองโง่มาก เพราะเพียงสาเหตุจากสอบตกเพียงหนึ่งวิชาเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ

6. มีความขัดแย้งและมีความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการบริหาร ลักษณะของนิสิตนักศึกษาในด้านนี้อาจเปลี่ยนแปลงไป ในบางมหาวิทยาลัยที่เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของมหาวิทยาลัยบ้าง โดยการมีตัวแทนนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการบริหาร จะทำให้นักศึกษาได้รับข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องขึ้น เพราะนักศึกษาเชื่อว่าผู้แทนนักศึกษาต้องมีความรักดีต่อกลุ่ม ดังนั้นข้อมูลที่ได้รับย่อมมีความเที่ยงตรง และสิ่งที่ตัวแทนทำ ย่อมตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้

นักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในสังคมมหาวิทยาลัย เป็นผู้ที่เข้ามาแสวงหาความรู้และใช้ชีวิตระยะเวลาหนึ่ง ความแปลกใหม่ของสิ่งแวดล้อมเริ่มตั้งแต่ก้าวแรกที่เดินเข้ามาใน

มหาวิทยาลัย บรรยากาศของคนรอบข้างซึ่งเป็นกลุ่มเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง และครูอาจารย์ รวมทั้งสถานที่เรียน ที่พัก เป็นสิ่งที่นักศึกษาจะต้องปรับตัวเข้ามาอยู่ในสังคมนี้ตลอด หลักสูตรการศึกษา หน้าที่หลักของนักศึกษาคือการเรียน กิจกรรมการเรียนเป็นสิ่งที่ท้าทาย นักศึกษา การปรับตัวกับวิธีการเรียนในมหาวิทยาลัย วิธีการจดคำบรรยายของอาจารย์ การค้นคว้าด้วยตนเอง รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา การใช้เวลาว่าง การพักผ่อน และการออกกำลังกาย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ นักศึกษาจะต้องปรับตัวให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา บารุง สุขพรรณ (2526 : 25 - 29) ได้กล่าวถึงความทันสมัย (Individual Modernity) ที่นักศึกษาควรมี ดังนี้

1. ยอมรับประสบการณ์ใหม่ ๆ นักศึกษาจะมีความทันสมัย เป็นบุคคลที่มีความทันสมัย มีความเตรียมพร้อมที่จะตอบสนองรับเหตุการณ์ใหม่ ๆ ทุกโอกาส มีความสนใจที่จะปรับปรุงรากฐานชีวิต ยอมรับวิธีการใหม่ ๆ และสิ่งแปลกใหม่ทั้งหลาย
2. มีความคิดก้าวหน้า คิดไกล มองถึงอนาคตว่าตนเองจะศึกษาเจริญก้าวหน้า
3. ยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีความรู้ความก้าวหน้าของการเปลี่ยนแปลงเข้าสังคมรอบ ๆ ตัว ในมหาวิทยาลัยหรืออื่น ๆ
4. มีความรู้เรื่องเหตุการณ์ทั้งภายในและภายนอกเป็นอย่างดี ซึ่งจะแสวงหาความรู้ประเภทนี้ได้ด้วยการอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์ เป็นต้น
5. มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพปัจจุบันและอนาคต เช่น ชีวิตในมหาวิทยาลัยมีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคง และในสิ่งที่ประโชชน์ต่อตนเอง
6. เชื่อในความสามารถของตนเองว่า มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะเผชิญอุปสรรคต่าง ๆ ได้
7. มีการวางแผนการศึกษาอย่างดี การลงทะเบียนศึกษา เช่น การเรียนเพื่อที่จะจบเป็นบัณฑิต การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตในสังคม
8. รับความก้าวหน้าและเชื่อมั่น เป็นการแสวงหาความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงโดยไม่หยุดยั้ง
9. มีการยอมรับในกฎเกณฑ์และระเบียบที่วางไว้ เช่น ข้อบังคับหรือกฎของมหาวิทยาลัย เพื่อจะทำให้สามารถศึกษาได้ตามเป้าหมาย

ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 39) กล่าวถึงลักษณะของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
จำแนกตามชั้นปี ดังนี้

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อความหวังในสิ่งต่อไปนี้ได้แก่

1.1 ความสำเร็จในเชิงวิชาการ สนใจการศึกษาหาความรู้ความคิดต่าง ๆ

1.2 ต้องการเข้าใจตนเอง (Self Understanding) เข้าใจปัญหาของสังคม รวมทั้ง
แสวงหาเอกลักษณ์ของตน

1.3 แสวงหาฐานะส่วนตัว

1.4 มีความเป็นมิตร ผูกพันกับเพื่อน และชอบอยู่ในกลุ่ม

1.5 มีมนุษยธรรม สุภาพเรียบร้อย ให้ความคุ้นเคยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

มีความรู้สึกกระตือรือร้นระหว่างความกลัวและความตื่นเต้น และจะเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภท
ในมหาวิทยาลัย

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาส่วนมากจะเกิดความไม่พอใจมหาวิทยาลัย แต่ใน
บางกรณีก็เพียงแต่จะมีความเบื่อและรู้สึกเฉย ๆ ไม่ยินดียินร้ายต่อสภาพทั่วไปใน
มหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะมีความรู้สึกว่าถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับการเอาใจใส่ จนกระทั่งเกิด
ความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นลักษณะภายนอกของนักศึกษาเหล่านี้
ก็คือ การริเริ่มสร้างสรรค์ความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อย จนเกิดเป็นวัฒนธรรมเพื่อนฝูง
ขึ้น (Peer Culture)

3. นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เนื่องจากเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มาแต่เดิม นักศึกษาชั้นปีที่ 3
จะมีวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของตนเองเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สูงมาก กล่าวคือมีความ
เป็นไปในแนวเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ มีค่านิยมคล้ายคลึงกัน ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการ
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และมีลักษณะที่คล้ายกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ ความไม่พอใจ
มหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์มหาวิทยาลัยอย่างรุนแรง

4. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษามีแนวโน้มที่จะหันความสนใจไปจากมหาวิทยาลัย
จะไม่มีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เริ่มตั้งแต่ไม่สนใจวัฒนธรรมและความเป็น
อยู่ของนักศึกษา รวมทั้งไม่ยอมรับระเบียบประเพณีของนักศึกษาด้วยกันเอง โดยส่วน
มากจะสนใจกับเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยใน
ระดับปริญญาตรีไปแล้ว

ข้อสังเกตที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 นั้น จะพบว่าเป็นได้ทั้งมิตรและศัตรูกัน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 นั้น มักจะเป็นเพื่อนฝูงกันก็ต่อเมื่อเรียนวิชาที่เหมือน ๆ กัน และอยู่ในชั้นเดียวกันเท่านั้นแต่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ส่วนมากต่างคนต่างอยู่ และไม่มีความสัมพันธ์อย่าง ลึกซึ้งต่อกัน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2524 : 62) ได้กล่าวถึงผลการวิจัยของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างประเทศตามสาขาวิชา ดังนี้

1. นักศึกษาสาขาอักษรศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีลักษณะคือ ภาษาดี ค่านิยมทางสุนทรียศาสตร์สูง เหตุผลเฉียบขาด รุนแรง แต่เจ้าอารมณ์ มีบุคลิกภาพไม่แน่นอน และไม่ค่อยมีเหตุผลในด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือทฤษฎีต่าง ๆ
2. นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ มีความสามารถทางด้านคำนวณสูง มีอารมณ์มั่นคง ทศนะทางสังคมค่อนข้างไปทางอนุรักษ์นิยม เพราะมีระเบียบแบบแผน มีคุณค่าทางสุนทรียต่ำ แต่ความคิดทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจสูง
3. นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ มักจะไม่ค่อยมักใหญ่ใฝ่สูง ใจค่อนข้างคับแคบ คุณค่าทางศาสนาค่อนข้างต่ำ แต่เฉียบคมเจ้าปัญญา สนใจในการเมืองและเศรษฐกิจสูง .

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2527 : 8-9) ได้จำแนกลักษณะและธรรมชาติของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็น 2 ด้าน คือ

1. จำแนกตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
 - 1.1 นักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและฐานะดี
 - 1.2 นักศึกษาครูส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและยากจน
 - 1.3 นักศึกษาเกษตรส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและยากจน
2. จำแนกตามพื้นฐานทางจิตวิทยา
 - 2.1 การพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักศึกษา มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือตนเองได้
 - 2.2 การพัฒนาการด้านจิตใจ มีนิสัยอยากรู้อยากเห็น แต่การเรียนการสอนยังไม่เอื้ออำนวยในการแสดงออกมากนัก นอกจากนั้นนักศึกษาจะชอบการมีส่วนร่วม มีแรงจูงใจและอุดมคติสูง

2.3 การพัฒนาการด้านสติปัญญา มีสติปัญญาฉลาด และฉลาดปานกลาง ส่วน นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีสติปัญญาปานกลาง

2.4 การพัฒนาการทางด้านสังคม จะชอบการรวมกลุ่ม มีการติดต่อสื่อสารกัน

2.5 การพัฒนานุคลิกภาพ เป็นไปตามค่านิยมของกลุ่มและเป็นไปตามภูมิภาค

2.6 การปรับตัว เป็นไปตามค่านิยมและค่อนข้างจะมีปัญหาในเรื่องการปรับตัว จะเห็นได้ว่าลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยนั้น ได้รวมเอาลักษณะของวัยรุ่น ตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่ตอนต้น และลักษณะเฉพาะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเข้าไว้ด้วยกัน และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า นักศึกษาในแต่ละชั้นปี มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปด้วย นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน จะมีความคิดที่แตกต่าง กันทั้งในด้านความรู้สึนึกคิดและพฤติกรรมที่แสดงออก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการ ศึกษาเล่าเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม การเข้ากลุ่มเพื่อน เป็นต้น โดยได้รับอิทธิพลจาก อาจารย์ รุ่นพี่ และเพื่อน ๆ เป็นผู้ที่ทำให้นักศึกษาเปลี่ยนแปลงไป

ประเภทของนิสิตนักศึกษา

เนื่องจากนิสิตนักศึกษาแต่ละคนที่เข้ามาในสถาบันอุดมศึกษามีความแตกต่างกัน ทั้งลักษณะบุคลิกภาพ อารมณ์ ความสามารถ และความมุ่งหมายในการเข้าศึกษา จึงได้มี ผู้ศึกษาลักษณะนิสิตนักศึกษา และได้จัดแบ่งประเภทไว้ในหลายรูปแบบ ดังนี้

คลีค และ ไทรว (Wilders and others. 1996 : 271 - 280 ; citing Clark and Trow. 1996) ได้จำแนกประเภทของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ตามลักษณะที่สัมพันธ์กับ วัฒนธรรมของนักศึกษา ในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย เป็น 4 กลุ่มวัฒนธรรมย่อย ดังนี้

1. กลุ่มวิชาการ (Academic Subculture) นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้เห็นว่า ชีวิตใน มหาวิทยาลัยต้องเป็นเพื่อการเรียน สนใจอยู่กับวิชาการ การทำรายงาน ผลการเรียน และ ความคาดหวังที่จะได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ชีวิตของนิสิตนักศึกษากลุ่มนี้จะผูกพันกับ ห้องเรียน ห้องสมุด และสถาบันของตนเอง

2. กลุ่มก้าวหน้า (Non - conformist Subculture) เป็นกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่สงสัย และไม่เชื่อในค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมที่เป็นอยู่ มีความคิดเป็นอิสระของตนเอง สนใจเรื่องปัญหาข้อเสนอเกี่ยวกับสังคม และถือว่าสังคมมีความสำคัญมากกว่าสถาบันของตนเอง

3. กลุ่มกิจกรรม (Collegiate Subculture) นิสิตนักศึกษาในกลุ่มนี้ไม่สนใจการเรียนและตำราเรียน รวมทั้งไม่สนใจเรื่องปัญหาสังคมหรือการเมือง เป็นพวกที่มีความสนุกสนานกับบรรยากาศของสถาบัน ทำตัวจรจกักดี และปฏิบัติสอดคล้องกับความต้องการของสถาบัน ชอบเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา สันทนาการ ชอบการรวมกลุ่ม และมีความผูกพันกับสถาบันสูง

4. กลุ่มอาชีพ (Vocational Subculture) นิสิตนักศึกษาในกลุ่มนี้มีความเห็นว่าการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการฝึกฝนทางอาชีพ มุ่งฝึกตนเองเพื่อจะได้ออกไปประกอบอาชีพ ไม่สนใจกับกิจกรรมทุกประเภท ยกเว้นกิจกรรมที่มีรายได้ และไม่ผูกพันกับสถาบันมากนัก

ทองเรือน อมรชกุล (2525 : 39 - 40) ได้แบ่งนิสิตนักศึกษาออกเป็น 3 พวก คือ

1. พวกเรียนอย่างเดี๋ยว นิสิตศึกษาพวกนี้จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับการศึกษาเล่าเรียน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมนิตินแต่ประการใด มักจะอยู่ในห้องสมุดตลอดเวลา การศึกษาในมหาวิทยาลัยสำหรับนิสิตศึกษาในกลุ่มนี้ คือ การอุทิศตนให้ตำราและคำสอนของครูอาจารย์

2. พวกที่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่อยู่กับกิจกรรม นิสิตศึกษาพวกนี้จะเข้าไปเป็นผู้นำในองค์การและชมรมของนิสิตศึกษา จะคิดว่าการศึกษาเล่าเรียนที่แท้จริงไม่ใช่อยู่ในตำรา และการสอนของครูอาจารย์ แต่จะเกิดจากการที่ตนมีประสบการณ์ด้วยตนเอง

3. พวกที่เดินทางสายกลาง คือ ทั้งศึกษาเล่าเรียนจากตำรา จากคำสอนของครูอาจารย์และเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิตศึกษา

ส่วนนิวกอมป์ และคนอื่น ๆ (สุชาติ มัสไอศ. 2528 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Newcomb and others. n.d.) ได้ศึกษาชนิดและวัฒนธรรมย่อยของนิสิตศึกษาวิทยาลัยเบนินตัน โดยได้จำแนกนิสิตศึกษาออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. พวกที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Individualists) นิสิตศึกษาพวกนี้พิจารณาว่าตนเองมีสติปัญญาสูง มีทุกสิ่งทุกอย่างเหนือผู้อื่น โดยทั่วไปแล้วยึดถือความคิดของตนเอง มีความคิดเป็นเสรีนิยม มีศิลปะ คิดว่าตนเองมีความแตกต่างจากคนอื่น ไม่สนใจใคร มีเหตุผลเป็นของตนเอง ซึ่งอาจไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ทำอะไรตามความพอใจของตนเอง มีความสามารถสูง และมองคนอื่นว่าโง่กว่าตน มีความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวของตัวเอง

2. พวกศึกษิต (The Scholars) นักศึกษาพวกนี้เป็นผู้ที่มีความเป็นเอกัตบุคคลต่ำ คือ ไม่กล้าทำอะไร เป็นตัวของตัวเอง มีสติปัญญาสูง ฉลาด สนใจกับการเรียนรู้และการศึกษากันคว้าเพิ่มเติม เป็นคนมีเหตุผล รู้จักวิเคราะห์ แต่เป็นคนที่สังคมแคบ และมีเพื่อนน้อย

3. พวกไม่มีระเบียบ (The Wild Ones) นักศึกษาพวกนี้มีความเป็นตัวของตัวเองสูง แต่ไม่ค่อยฉลาด มีความเป็นอิสระต่อต้านอนุรักษนิยม ไม่ชอบทำงานหนัก ทำอะไรตามความพอใจ ไม่สนใจวิชาการ ไม่มีระเบียบ สนใจแต่ความสนุกสนาน ชอบงานรื่นเริง ทำตนเด่นอยู่เสมอ และเป็นคนหลงตัวเอง

4. พวกฝึกไฟในการเมือง (Political Activist) นักศึกษาพวกนี้มีวิญญานของนักปฏิรูป (Civic-minded Reformist) ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับมหาวิทยาลัย หรือการเมืองในระดับประเทศ สนใจงานสาธารณประโยชน์ การติดต่อประชากร (Public Affairs) และชอบการปกป้องสิทธิมนุษยชน

5. พวกกลุ่มสังคม (Social Group) นักศึกษาพวกนี้มีความเป็นตัวของตัวเองต่ำ มีสติปัญญาต่ำ สนใจแต่เฉพาะเรื่องของสังคม ความสนุกสนาน ไม่สนใจงานวิชาการ และชอบการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ

6. พวกผู้นำ (Leaders) นักศึกษาพวกนี้สนใจเรื่องการบริหารของสถาบันที่ตนเองศึกษาอยู่ สนใจการบริหารองค์การนักศึกษา (Student Government) และมักจะเข้าไปมีตำแหน่งในองค์การหรือกลุ่มนักศึกษา ลักษณะที่เห็นได้ชัดคือ เป็นผู้รอบรู้ และชอบจัดการในกิจการทั้งปวง

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 54 - 55) ได้แบ่งประเภทของนิสิตนักศึกษาตามระดับสติปัญญาเป็น 4 ประเภท คือ

1. ประเภทเฉลียวฉลาดและไว นักศึกษาประเภทนี้มีความมั่นใจในตนเองสูง มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งโดยการอ่าน และฟัง การอภิปรายทางวิชาการ มีความสนใจทุกอย่าง เรียนรู้ได้เร็ว ในการเรียนการสอนเพียงอาจารย์บอกถึงหัวข้อก็สามารถเข้าใจเนื้อหาวิชา และสามารถอธิบายเนื้อหาในหัวข้อต่าง ๆ นั้นได้เป็นอย่างดี นักศึกษาประเภทนี้มีเพียงร้อยละ 5 ของนักศึกษาทั้งหมด

2. ประเภทฉลาด นักศึกษาประเภทนี้มีความพร้อมในการศึกษา มีความคิดเชิงเหตุผลดี สามารถเรียนได้ดีทุกวิชา เมื่ออาจารย์บอกถึงหัวข้อที่จะสอน และอธิบายเพิ่มเติม

เพียงเล็กน้อยก็เข้าใจสาระที่สอนได้เป็นอย่างดี นักศึกษาประเภทนี้มีเพียงร้อยละ 15 ของนักศึกษาทั้งหมด

3. ประเภทปานกลาง นักศึกษาประเภทนี้มีความพร้อมบางประการ เช่น ความพร้อมด้านพื้นฐานความรู้ แต่ไม่พร้อมเรื่องการเงิน หรือมีความพร้อมเรื่องการเงิน แต่ไม่พร้อมเรื่องวิธีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ไม่เข้าใจวิธีการจดคำบรรยาย โดยจับประเด็นไม่เป็น ขาดการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง หรือบางกรณีก็ขาดความพร้อมด้านพื้นฐานความรู้ตั้งแต่การเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาแล้ว นักศึกษาประเภทนี้ อาจารย์จำเป็นต้องบอกถึงหัวข้อที่จะสอน อธิบายสาระแต่ละหัวข้ออย่างชัดเจน พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ นักศึกษาประเภทนี้มีประมาณร้อยละ 70 ของนักศึกษาทั้งหมด

4. ประเภทอ่อน นักศึกษาประเภทนี้เรียนรู้ค่อนข้างช้า อาจารย์จำเป็นต้องบอกถึงหัวข้อที่จะสอน และอธิบายเนื้อหาในแต่ละหัวข้ออย่างชัดเจน พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ และอธิบายซ้ำ ๆ หลายครั้ง บอกเหตุผลที่สอนและประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน รวมทั้งให้ทำแบบฝึกหัดประกอบ นักศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่มักจะเข้าเรียนสม่ำเสมอแต่ไม่เคยสอบได้คะแนนดี นักศึกษาประเภทนี้มีประมาณร้อยละ 10 ของนักศึกษาทั้งหมด

แอสติน (Astin, 1993 : 105 - 128) ได้จัดกลุ่มนิสิตนักศึกษา โดยพิจารณาแยกประเภทของนิสิตนักศึกษาตามลักษณะบุคลิกภาพ ความสนใจ ค่านิยมและพฤติกรรม แอสตินมีความเห็นว่า การจัดประเภทของนิสิตนักศึกษาสามารถกระทำได้โดยอาศัยบุคลิก ลักษณะส่วนบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งนี้ด้วยการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยม ความเชื่อ โลกทัศน์เกี่ยวกับตนเอง ความคาดหวังในชีวิตอนาคต และพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เป็นเกณฑ์ในการจำแนกนิสิตนักศึกษา 8 ประเภท คือ

1. ประเภทนักวิชาการ (The Scholar) เป็นนิสิตนักศึกษาประเภทที่สนใจวิชาการสูง มีศักดิ์ศรี (Self-esteem) สูง มีการตั้งเป้าหมายการศึกษาไว้สูงสุดถึงระดับปริญญาเอก มักจะมาจากครอบครัวที่มีการศึกษาสูง บิดามารดาส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นวิศวกร นักวิทยาศาสตร์ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย เป็นต้น นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้มักจะมีอายุน้อยกว่าเพื่อน ๆ เพราะเรียนเร็วมาตั้งแต่เด็ก ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้สอนพิเศษ (Tutor) ในชั้นเรียน และส่วนใหญ่เลือกเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ ส่วนสาขาวิชาที่ไม่เลือกเรียน ได้แก่ สาขาธุรกิจ และสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

2. ประเภทนักกิจกรรม (The Social Activity) คือ นิสิตนักศึกษาที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสังคมสูง ชอบเข้าร่วมกิจกรรมสังคม มีการแสดงออกถึงการรักษาสติของตน (Assertive) และมีการช่วยเหลือสังคมโดยใช้วิธีทางการเมือง ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้ปานกลาง สาขาวิชาที่นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้เลือกเรียนส่วนใหญ่เป็นด้านจิตวิทยา สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ กฎหมาย สังคมสงเคราะห์ หรือสาขาการต่างประเทศ เป็นต้น การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาในกลุ่มนี้ชอบคุย หรืออภิปรายเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสังคม เข้าร่วมในการประท้วง เป็นสมาชิกชมรมวัฒนธรรมและค่ายอาสาสมัคร และเมื่อมีโอกาสได้เลือกศึกษาวิชาเลือกอิสระ จะสนใจเรียนเกี่ยวกับเรื่องสตรีศึกษา ประวัติศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ มีความสามารถทางการคิดวิจารณ์และมักได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนนิสิตนักศึกษาในองค์การนิสิตนักศึกษา

3. ประเภทศิลปิน (The Artist) นิสิตนักศึกษาประเภทนี้สนใจและมีความสามารถพิเศษเกี่ยวกับศิลปะ ชอบสร้างสรรค์งานศิลปะ หรือแต่งคำประพันธ์ แสดงละคร ฟ้อนรำ เป็นต้น นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีการศึกษาสูง ที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองส่งเสริมให้ลูกได้สัมผัสกับงานศิลปะสาขาต่าง ๆ นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้จึงได้รับรางวัลทางศิลปะ หรือมีผลงานการประพันธ์ที่ได้รับการตีพิมพ์ลงในหนังสือต่าง ๆ เป็นนักดนตรีในวงดุริยางค์ของโรงเรียน เป็นต้น นอกจากนั้นนิสิตนักศึกษากลุ่มนี้ไม่สนใจเล่นกีฬา สาขาวิชาที่เลือกเรียนส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี วารสารศาสตร์ อักษรศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และจะไม่ชอบเรียนทางกฎหมาย หรือบัญชี มีการเข้ากลุ่มอภิปรายปัญหาสังคมและการเมืองไม่บ่อยครั้งนัก และจะเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ หรือร่วมการทัศนศึกษาในต่างประเทศ

4. ประเภทผู้แสวงหาความสุขสบาย (The Hedonist) นิสิตนักศึกษาประเภทนี้ส่วนใหญ่จะจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยผลการเรียนที่ต่ำกว่ากลุ่มอื่น มีรายงานความประพฤติดระหว่างเรียนในระดับมัธยมศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการไม่ทำการบ้าน ขาดเรียนบ่อย บิดามารดาของนิสิตนักศึกษาในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับปานกลาง การใช้ชีวิตในขณะเป็นนิสิตนักศึกษา ชอบดื่มสุรา สูบบุหรี่ เที่ยวกลางคืน บางคนอาจสูบกัญชาด้วย สาขาวิชาที่นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกเรียนเป็นสาขาวิชาสายอาชีพ เช่น เลขานุการ ธุรกิจ ไม่สนใจการศึกษาต่อขั้นสูง และ

ไม่เลือกเรียนวิชาทหาร ชอบร่วมในการประท้วงสถาบัน เข้าสังคมและงานเลี้ยงสังสรรค์ แต่ไม่ชอบเข้าห้องสมุด ผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

5. ประเภทผู้นำ (The Leader) นิสิตนักศึกษาประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เป็นผู้ที่ได้รับความนิยมยกย่องทั้งในกลุ่มเพื่อนฝูง อาจารย์ และเพศตรงข้าม มีความมั่นใจในตนเองสูง มีความสามารถในการเป็นผู้นำและการพูดต่อสาธารณชน เป็นคนเปิดเผย ชอบสังคม ชอบอาสาเป็นตัวแทนในองค์กร นิสิตนักศึกษา บิดาเป็นผู้มีการศึกษาสูง ประวัติของนิสิตนักศึกษาประเภทนี้ในช่วงเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา มักจะได้รับรางวัลด้านการกล่าวสุนทรพจน์และได้เวที ได้รับคัดเลือกให้เป็นประธานนิสิตนักศึกษา และได้รับรางวัลจากการเล่นกีฬา สาขาวิชาที่เลือกเรียนส่วนมากจะเป็นวิชากฎหมาย วิชาการทหาร เมื่อมีเวลว่าง นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้จะเล่นกีฬา ทำงานในองค์กร นิสิตนักศึกษา และเข้าร่วมเลี้ยงสังสรรค์ ในด้านอารมณ์ นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่จะมีความรู้สึกซึมเศร้าบ่อยมาก หรือต้องการลาออกจากมหาวิทยาลัยน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ และมีรายงานว่ามีความพึงพอใจในประสบการณ์ชีวิต ในขณะที่เป็นนิสิตนักศึกษาด้วย

6. ประเภทผู้รักษาน้ำ (Status Striver) นิสิตนักศึกษาประเภทนี้ ให้ความสำคัญกับคำนิยม และเป้าหมายในชีวิตทุกด้าน เป็นผู้ที่มุ่งมั่น รับผิดชอบหน้าที่ของตนจนสำเร็จ ชอบแสดงออกถึงความสามารถในการเป็นผู้บริหาร และมีน้ำใจต่อผู้อื่น มีฐานะทางการเงินดี ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนให้เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ (Authority) มีส่วนในการร่วมแรงร่วมใจและร่วมสมทบทุน (Contribute) เพื่อสาขาวิชาที่เรียน นอกจากนั้น จะมีลักษณะที่สังเกตได้อย่างชัดเจนว่า เป็นพวกที่ให้ความสนใจอย่างมากต่อเงินทอง อำนาจ และสถานภาพ บางคนอาจได้สมญาว่าเป็นประเภทวัตถุนิยม บิดามารดาไม่ค่อยได้รับการศึกษาสูงนักเมื่อเทียบกับนิสิตนักศึกษาประเภทอื่น เมื่อพิจารณาผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะพบว่า นิสิตนักศึกษาประเภทนี้ส่วนมากมีคะแนนต่ำ สาขาที่เลือกเรียนเป็นสาขาการบัญชี สาขารัฐกิจ ส่วนสาขาที่ไม่สนใจเลือกเรียน คือ ภาษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ การใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในกลุ่มนี้ใช้เวลาส่วนใหญ่ร่วมในงานเลี้ยงสังสรรค์ ดูโทรทัศน์ และส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

7. ประเภทผู้ไม่ยึดมั่น (Uncommitted Student) นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้มีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับความคาดหวังเพื่ออนาคตของตนเอง คือ คาดหวังว่าตนเองจะเปลี่ยนสาขา

วิชาที่เรียน อาจมีการลาหยุดพักการเรียนชั่วคราว หรืออาจลาออกกลางคัน หรือขอย้ายไปเรียนที่สถาบันอื่น บางคนอาจถึงกับเปลี่ยนอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ความสัมพันธ์กับเพื่อนอาจารย์และสถาบันจึงอยู่ในลักษณะที่ผิวเผินมาก นิสิตนักศึกษาประเภทนี้ส่วนมากจะมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับปานกลาง หรือเป็นกลุ่มที่ให้ทุนสนับสนุนแก่สถาบันมากกว่ากลุ่มอื่น ผลการเรียนจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีรายงานว่า จะส่งงานไม่ทันตามกำหนดเสมอ รู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน แต่จะสนใจเรียนภาษาต่างประเทศ และร่วมกิจการนักษิกษานานาชาติ การเลือกสาขาวิชาเรียนเลือกเรียนโดยไม่ได้ตั้งใจ และต้องใช้เวลาในการตัดสินใจอยู่นาน

8. ประเภทผู้ไม่สังกัดประเภทใด (No Type) เป็นนิสิตนักศึกษาประเภทที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มใด ๆ ได้ มีประมาณร้อยละ 39 ของนิสิตนักศึกษาทั้งหมด ครอบครัวของนักศึกษาประเภทนี้ส่วนใหญ่จะมีประวัติการศึกษา ตลอดจนฐานะเศรษฐกิจต่ำกว่ากลุ่มอื่น มีประวัติการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในกลุ่มอ่อน มีเป้าหมายในชีวิต โดยเฉพาะระดับการศึกษาสูงสุดที่มุ่งหวังต่ำกว่านิสิตนักศึกษากลุ่มอื่น ยกเว้นประเภทผู้แสวงหาความสุขสบาย ในขณะที่เรียนชั้นมัธยมศึกษา สนใจร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือโครงการฝึกผู้นำน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ไม่ค่อยทำการบ้าน หรือทบทวนวิชากับเพื่อน ๆ ไม่ชอบการพูดคุยกับอาจารย์ ไม่ชอบร่วมกิจกรรมประเพณี หรืออภิปรายเกี่ยวกับการเมือง หรือปัญหาสังคม

นอกจากการจัดประเภทของนิสิตนักศึกษาดังกล่าวแล้ว ประกอบ คุปรัตน์ (ประกอบ คุปรัตน์. 2527 : 192 - 194) ได้จัดประเภทของนิสิตนักศึกษาตามสภาพการพักอาศัย ไว้ดังนี้คือ

1. พักอาศัยอยู่พ่อแม่หรือผู้ปกครอง นักศึกษาพวกนี้จะเดินทางมาเรียนแบบไปเช้าเย็นกลับ หรือแบบต้องเดินทางไปเรียน (Commuting Students) พวกนี้จะเป็นกลุ่มที่พ่อแม่เดือดร้อนน้อยที่สุดในแง่การเปลี่ยนแปลงด้านค่าใช้จ่ายหรือความเป็นห่วงเป็นใยในบุตรหลานของตน ยกเว้นในกรณีที่สถานที่เรียนอยู่ไกลบ้านพักมาก ๆ
2. พักอาศัยอยู่ในหอพักของสถาบัน ได้แก่แก่นักศึกษาที่มีบ้านพักอยู่ไกลจากสถาบัน จนเกินกว่าจะเดินทางไปกลับได้ทุกวันที่ยเรียน หรืออาจต้องการความเป็นอิสระจากพ่อแม่ หรือต้องการชีวิตสนุกสนานแบบมหาวิทยาลัยก็ตาม นักศึกษาเหล่านี้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง

เพราะต้องจ่ายค่าที่พัก ค่าอาหาร โดยเฉพาะหากมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในเขตไกลชุมชน และไม่มีโอกาสหางานทำเพื่อรายได้พิเศษ

3. พักอาศัยอยู่ในบ้านอิสระนอกเขตมหาวิทยาลัย พวกนี้คล้ายพวกอยู่อาศัยกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองตรงที่ไม่ต้องอยู่อาศัยภายในมหาวิทยาลัย อยู่นอกกฎระเบียบของการพักอาศัย แต่ขณะเดียวกันก็เหมือนพวกพักอยู่หอพักมหาวิทยาลัย ตรงที่ต้องอยู่เป็นอิสระจากบิดามารดา เข้าบ้านอยู่กับเพื่อน อยู่หอพักเอกชนหรืออาศัยตามวัด พวกนี้อาจเสียค่าใช้จ่ายถูกกว่าพวกพักอาศัยอยู่ในมหาวิทยาลัยหรืออาจแพงกว่า แล้วแต่การเลือกสถานที่หรือโอกาส

ลักษณะการใช้ชีวิตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย เป็นการศึกษาในระดับหลังจากการศึกษาระดับมัธยม หรือหลังจากที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงชีวิตจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย เป็นการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงจากความเป็นวัยรุ่นสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมมากขึ้นตามลำดับ จึงนับได้ว่าเป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของชีวิต ความเปลี่ยนแปลงในสถานภาพของชีวิตการศึกษา อาจไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนสภาพของวุฒิภาวะ นอกจากนี้คนในสังคมคาดหวังให้ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นนักศึกษาเป็น คนในระดับสูง เพราะถือว่าเป็นปัญญาชน และเป็นผู้มีการศึกษา ด้วยสาเหตุดังกล่าว นักศึกษาจึงต้องพยายามปรับตัวให้เป็นผู้บรรลุมวุฒิภาวะ และคุณสมบัติของปัญญาชนที่สังคมคาดหวัง

มัลลวีร์ อุดลวณศิริ (2533 : 62 - 66) ได้เสนอแนวทางในการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยขอแนะแก่นแก่นสำหรับนักศึกษา ดังนี้

1. การรู้จักตนเอง นักศึกษาควรสำรวจ และทำความเข้าใจให้ได้ว่าตนเป็นใคร มีความสามารถอะไร อย่างไร มากน้อยเพียงใด ซึ่งจะช่วยให้ปรับตัวได้เหมาะสม การไม่รู้จักหรือเข้าใจตนเองคือพ้อ อาจตั้งความหวังในชีวิตไว้สูงเกินไป เมื่อไม่ประสบผลสำเร็จ อาจทำให้เกิดความเครียด สับสนวุ่นวาย ท้อใจ หมดหวัง แต่หากตั้งระดับความมุ่งหวังในชีวิตต่ำกว่าความสามารถของตน อาจทำให้ตนเองและผู้อื่นเสียโอกาสที่จะได้รับประโยชน์บางอย่างได้ วิธีรู้จักตนเองง่าย ๆ ได้แก่ การประเมินตนเองจากกิจกรรมที่มีส่วนรับผิดชอบ

หรือการยอมรับคำติชมจากคนใกล้ชิด พร้อมนำคำวิจารณ์มาพิจารณาอย่างรอบคอบ พยายามแก้ไขสิ่งที่บกพร่อง

2. การเรียนในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย การฟังคำบรรยาย การอ่านตำรา วารสารวิชาการ การทดลอง การเขียนรายงาน การทำการบิน การอภิปรายกลุ่มย่อย ฯลฯ เนื่องจากเป็นระบบการเรียนแบบใหม่ ซึ่งอาจทำให้นักศึกษาประสบกับความยุ่งยาก เนื่องจากยังไม่เคยชิน รายละเอียดที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นวิธีเรียนที่นักศึกษาส่วนมากประสบปัญหา ได้แก่

2.1 การฟังและจดคำบรรยาย นักศึกษาบางส่วนไม่เห็นความสำคัญ คิดว่าสามารถอ่านเองภายหลังได้ แต่ตามความเป็นจริงแล้วการบรรยายคือ เนื้อหาสำคัญหรือหัวใจของวิชานั้น ที่อาจารย์ได้สรุป ดังนั้นนักศึกษาจึงควรเข้าฟังคำบรรยายทุกครั้งและตั้งใจจดคำบรรยาย เพราะการจดคำบรรยายจะช่วยเตือนความจำได้เป็นอย่างดี ซึ่งข้อเสนอแนะในการฟังคำบรรยาย ได้แก่ ทบทวนเรื่องเดิม เพื่อเป็นการเตรียมการเรียนในครั้งต่อไป เลือกที่นั่งที่สามารถเห็นอาจารย์ผู้สอนและกระดานดำได้ชัดเจน ตั้งใจฟังคำบรรยาย โดยพยายามคิดและทำความเข้าใจตามไปด้วย จับประเด็นสำคัญ ๆ ที่เป็นเรื่องราวต่อเนื่องให้ได้ จดด้วยลายมือที่อ่านออกง่าย จดเป็นโครงเรื่องย่อ และแยกเป็นหัวข้อย่อย ๆ ไว้ เพื่อให้สามารถจดทวนและอ่านทบทวนได้ง่าย

2.2 นักศึกษาควรอ่านตำราหรือเอกสารทางวิชาการ เพื่อให้เข้าใจในเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น การอ่านที่มีประสิทธิภาพ นักศึกษาควรจะปฏิบัติโดยการอ่านคร่าว ๆ ทั้งเล่ม อ่านให้จบเป็นบท ๆ และทำความเข้าใจกับเนื้อหาพร้อมจับใจความสำคัญ และทำโน้ตย่อ

3. การแบ่งเวลา วิธีการเรียนให้เกิดผลดี นักศึกษาควรทำตารางคู่มือหรือทำรายงานของตนเอง เพราะการเรียนในมหาวิทยาลัยต้องใช้เวลามากในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและทบทวน และเมื่อจัดตารางไว้แล้วต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ซึ่งในระยะแรกอาจจะรู้สึกยุ่งยากและต้องใช้กำลังใจมาก

4. การเข้าร่วมกิจกรรม มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักศึกษาไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาการ ซึ่งเสริมพละการออกกำลังกาย และพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี นักศึกษาควรเข้าร่วมกิจกรรมให้มากเพื่อมีมิตรภาพ เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น การเสียสละเพื่อส่วนรวม และความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ

อย่างไรก็ตาม นักศึกษาควรใช้สติปัญญาในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อตนเอง และส่วนรวม และรู้จักแบ่งเวลาเพื่อไม่ทำให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนได้

5. การคบเพื่อน ชีวิตในมหาวิทยาลัย เพื่อนมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะนักศึกษาที่ห่างไกลจากครอบครัว จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันทั้งในด้านการเรียน และในชีวิตประจำวัน การสร้างความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนที่กระทำได้ง่ายคือ ยิ้มแย้มแจ่มใส รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน มีความเอาใจใส่และจริงใจ มีความปรารถนาดีต่อเพื่อน

6. การอยู่ร่วมกันในหอพัก นักศึกษาควรปรับตัวให้อยู่ในหอพักได้อย่างเป็นสุข โดยไม่สร้างปัญหาหรือความรำคาญให้เพื่อนร่วมห้องและร่วมหอ เช่น เคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด มีความอดทน รู้จักเกรงใจผู้อื่น รักษาความสะอาดภายในหอพัก หากมีปัญหาควรปรึกษาหารือ และหาทางช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นต้น

7. อาหารการกิน นักศึกษาควรพยายามฝึกตนเองให้เป็นคนกินง่าย อยู่ง่าย แต่สะอาด และประหยัด การกินอยู่ง่ายเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและสภาพแวดล้อมได้ง่าย การปรับตัวอาจเป็นไปตามธรรมชาติ หรืออาจได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากครู อาจารย์ เพื่อจัดความไม่สอดคล้องกันระหว่างวุฒิภาวะกับการเป็นปัญญาชน

พนัส หันนาคินทร์ (2534: 24) ได้กล่าวถึงการปรับตัวที่ดี คือ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเท่าที่จะไม่กระทบต่อความเป็นตัวของตัวเองจนหมดสิ้นไป ดังนั้นนักศึกษาใหม่จึงควรมีการปรับตัว ดังนี้

1. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. รู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือการเรียน
3. มีความเป็นตัวของตัวเอง รู้จักพึ่งตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการเรียน หรือการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ

ด้านการศึกษา

การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย นักศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับบรรยากาศในมหาวิทยาลัยให้ได้ภายในระยะเวลาสั้นที่สุด ซึ่งบรรยากาศในมหาวิทยาลัยในที่นี้คือ ความเป็นอิสระของนักศึกษาในการดูแลตนเองในด้านการเรียน เพราะใน

มหาวิทยาลัยนั้นแม้จะมีการบรรยายในห้องเรียน แต่ก็ไม่มีการบังคับ การศึกษาในระดับนี้อาจจะกล่าวได้ว่า นักศึกษามีอิสระภาพอย่างไม่มีขอบเขต เห็นได้ชัดเจนว่ามีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถเรียนจนสำเร็จการศึกษา หรือสำเร็จล่าช้ากว่ากำหนด (อคุลย์ วิริยเวชกุล. 2529 : 285) ซึ่งไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2524 ข : 39) ให้ทัศนะว่า การเรียนการสอนเป็นระบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนด้วยตนเอง และ ผู้เรียนกับสภาวะแวดล้อมอื่น ๆ องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนคือ ตัวผู้เรียน ผู้สอน จะดำเนินการสอนอย่างไร และมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้รู้จัก และเข้าใจลักษณะธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี โคแกน (Cogan. 1975 : 135 - 139) กล่าวถึงความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา จะทำให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ซึ่งหากอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์ต่อกันมากเท่าใด นักศึกษาก็สามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น นอกจากนั้นลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนักศึกษา นักศึกษาที่มีความศรัทธาในตัวอาจารย์ก็จะช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

ประภาศรี สุจันทบุตร (2522 : 61) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา พบว่านักศึกษาร้อยละ 96.83 เข้าห้องเรียนก่อนเวลา ที่อาจารย์จะเข้าสอน นักศึกษาที่สามารถจดคำบรรยายได้ทันอยู่เสมอมีร้อยละ 65.30 นักศึกษาที่เรียนด้วยความเพลิดเพลินมีเพียงร้อยละ 51.26 และมีนักศึกษาที่ไม่เคยถกเถียงเกี่ยวกับปัญหาวิชาการกับอาจารย์สูงถึง ร้อยละ 74.93 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมในด้านการเรียนแตกต่างกัน แต่นักศึกษาในคณะวิชาต่างกันและภูมิลำเนาต่างกัน จะมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมในด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 ข : 130 - 142) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่ง พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอน คือความสนใจในวิชาที่เรียน ผู้สอนมีความเป็นกันเอง และวิธีสอนของอาจารย์ ปัจจัยที่มีผลทำให้นักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด 3 ปัจจัย คือ ผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดี มีความเป็นกันเองและกระตือรือร้นในการสอน ส่วนปัญหา

ด้านการเรียนการสอน พบว่าปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอนได้แก่ ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่ไม่ดี บรรยายไม่ถูกวิธี ทำให้ชั้นเรียนน่าเบื่อหน่าย และปัญหาของนักศึกษาคือ เกียจคร้าน ง่วงนอน เบื่อ และขาดสมาธิ ซึ่งสอดคล้องกับเขาวนารถ อุทุมมกุล (2528 : 91) ที่ได้ศึกษา สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์ พบว่า อาจารย์และนักศึกษา มีทัศนะในด้านการเรียนการสอนระดับสูงในด้านต่อไปนี้คือ อาจารย์ มีความรู้ความสามารถอย่างลึกซึ้งในวิชาที่ตนสอน อาจารย์ให้ความสำคัญเป็นกันเองกับนักศึกษา นักศึกษาเอาใจใส่ในการฟังคำบรรยาย ไม่ส่งเสียงเอะอะพุดคุย การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา และนักศึกษาในชั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด นอกจากนั้นผลการวิจัยของ ทศนีย์ ศิริวัฒน์ (2533 : 55 - 60) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านส่วนตัว ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและปัญหา ด้านการใช้เวลาว่างของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาด้าน การเรียนเป็นอันดับ 1 เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียน การสอนแบบตลาดวิชา คือนักศึกษาสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้า เรียนตามที่มหาวิทยาลัยจัดให้ก็ได้ ซึ่งระบบการศึกษาแบบนี้ นักศึกษาจะต้องมีวินัยใน ตนเองสูง มีความรับผิดชอบสูง และต้องพึ่งตนเองอย่างมากที่สุด ลักษณะดังกล่าว จึงส่ง ผลให้นักศึกษาบางส่วนต้องประสบปัญหาในการปรับตัวทางด้านการเรียน โดยไม่สามารถ พัฒนาวิธีการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ในสถาบันที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาระบบที่แตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ โดยทั่วไปได้

กล่าวโดยสรุป การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่ สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จะเป็นไปในแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นผู้บ่งชี้ทั้งสิ้น คุณลักษณะของผู้สอนที่จะส่งเสริม การเรียนรู้ให้เป็นไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพมีหลายประการ เช่น มีความรู้ในเรื่องที่จะ สอนดี มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน ซึ่งวิชัย วงษ์ใหญ่ และคน อื่น ๆ (2528 : 82 - 87) ได้กล่าวถึงพื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนนั้น ได้แก่

1. การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูกับศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนมีแต่ความก้าวร้าว แข่งขัน ความกดดัน อคติ เอารัดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์

2. การสื่อสารแบบเปิด (Open Communication) การสื่อสารแบบเปิดที่อยู่ในบรรยากาศของการยอมรับเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของบุคคล อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม พฤติกรรม แนวคิดของแต่ละบุคคลที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน รวมทั้งการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ บรรยากาศในห้องเรียนที่ตอบสนองการปฏิบัติทางด้านความรู้สึก คุณลักษณะ ค่านิยม การแสวงหาความเป็นตัวของตัวเอง จะเกิดขึ้นจากเนื้อหา กระบวนการเรียน การสอนที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถพัฒนาช่วยเหลือตนเองได้และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

ค่านิยม

เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระยะวัยรุ่นตอนปลายที่จะเป็นผู้ใหญ่ ร่างกายและจิตใจจะมีการเปลี่ยนแปลงมาก ระยะนี้พฤติกรรมจะคล่องตัว ชีวมันในอุดมการณ์ มีความอยากรู้อยากเห็น อยากรับอิสระ มีแนวคิดใหม่ ๆ จากลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้ความสัมพันธ์กับครอบครัวและอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อนักศึกษาลดน้อยลง แต่ความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนนักศึกษาจะเข้ามามีบทบาทแทนในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ความสัมพันธ์ของนักศึกษามี 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ และความสัมพันธ์ทางปัญญา (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2514 : 47-55)

ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน เช่น ความรู้สึกระหว่างครอบครัว ความรู้สึกผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน การตัดสินใจในอาศัยความรู้สึก อารมณ์ และอาวูโสเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเชียร์กีฬา ความสัมพันธ์แบบนี้จะสูญหายและถูกทำลายโดยง่าย เพราะไม่เกิดขึ้นด้วยเหตุผลและหลักการ

ส่วนความสัมพันธ์ทางปัญญา อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผล และสติปัญญา เป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงาน นักศึกษารุ่นพี่กับรุ่นน้องเพื่อ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการตัดสินใจใด ๆ อาศัยเหตุผล หลักการและความรู้สึก คนที่มีเหตุผลดีกว่า มีหลักการดีกว่าย่อมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การอภิปราย การพูดคุยถกเถียง การประชุมสัมมนาในเรื่องวิชาความรู้ ความสัมพันธ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นและดำเนินไปด้วยดีอย่างเหมาะสมในมหาวิทยาลัย และเป็นความสัมพันธ์ที่มีความยั่งยืนมากกว่าความสัมพันธ์ทางอารมณ์ เพราะตั้งอยู่บนรากฐานของปัญญาและเหตุผล ดังที่ประกอบคุปรัตน์ (2525 : 179 - 180) ได้สรุปความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนักศึกษาตามแนวคิดของ เฟลด์แมน และนิวคอมบ์ (Feldman and Newcomb) ว่ากลุ่มเพื่อนสามารถให้กำลังใจได้ทั่วไป ซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์และชั้นเรียน เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อหนุนในด้านวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้ กลุ่มเพื่อนสามารถช่วยทำให้นักศึกษามีความมั่นใจและพอใจในตนเองยิ่งขึ้น และเพื่อนยังช่วยทำหน้าที่ในการฝึกการเข้าสังคมแก่นักศึกษา และช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะส่งผลในการช่วยเหลือกันในช่วงการทำงานได้ นอกจากนั้นกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลอย่างมากในเรื่องทัศนคติและค่านิยมต่อค่านิยมอาชญากรรม

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 45 - 46) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนไว้ดังนี้

1. เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาได้รู้สึกว่าคุณเองประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง
2. เป็นกลุ่มที่สนับสนุน และเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย
3. เป็นกลุ่มที่สนับสนุน สนองอารมณ์ จิตใจ และความต้องการของนิสิต ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับอาจารย์ สถานการณ์ในห้องเรียน และในมหาวิทยาลัย
4. เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นิสิตเรียนรู้ และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน การสมาคม และการทำงานกับคนที่ภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี
5. กลุ่มเพื่อนอาจมีการยุยงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของนิสิต หรือในทางกลับกัน กลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันบำรุงรักษาสภาพที่คงเดิมไว้ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงอะไรก็ได้

6. นิสิตที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เขาเลือกทางออกทางอื่น หรือช่วยให้เขามีภาพพจน์ในทางบวก โดยที่จะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่มีใช้การศึกษา

7. องค์การบริหารนิสิตจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่มนิสิตทั้งหมด

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนดังกล่าวเป็นผลมาจากการรวมตัวของนิสิต มีการเผยแพร่จากแต่ละคนไปสู่กลุ่มและมีอิทธิพลจากกลุ่มไปสู่บุคคล การใช้ชีวิตในสังคมมหาวิทยาลัย ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนิสิตให้เจริญงอกงาม ดังที่แอสติน (Astin. 1968 : 49) ได้ศึกษาพฤติกรรมของเพื่อนนักศึกษาที่เรียนและพักอาศัยด้วยกันจำนวน 60,505 คน ในสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา 246 แห่ง โดยใช้เครื่องมือแบบสำรวจกิจกรรมสถาบันอุดมศึกษา (The Inventory of College Activities) ลักษณะสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนที่ศึกษามีหลายด้าน เช่น การใช้เวลาว่างในการพักผ่อน การนัดเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ การเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและศิลปะกับเพื่อน การมีพฤติกรรมแบบผู้หญิง การหางานทำ ความใส่ใจในอาชีพ การใช้ห้องสมุด ความเป็นอิสระ ความขัดแย้งกับระเบียบของสถาบัน ความร่วมมือช่วยเหลือและการแข่งขันในกลุ่ม ส่วน ดีคอสเตอร์ (DeCoster. 1971 : 5789 - A) ได้ศึกษาความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนพบว่า มีระดับต่ำ และวัลลา สุนาชัย (2521 : 3 - 7) ได้ศึกษาพบว่า กลุ่มเพื่อนที่ให้ความมั่นใจ และยอมรับในพฤติกรรม ทำให้นักศึกษามีทัศนคติและค่านิยมเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะกลุ่มเพื่อน ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเพื่อนก็อาจจะดำรงรักษาสภาพที่คงเดิมไว้ไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้ ลักษณะที่เป็นเช่นนี้ สัมพันธ์กับค่านิยมของกลุ่มเพื่อน ดังที่ กอทเลียบ และฮอดจ์กินส์ (Gottlieb and Hodgkins. 1963 : 223 - 289) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและลักษณะของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ผลของการศึกษาพบว่า นักศึกษามีแนวโน้มแยกตัวออกจากชุมชนในสถาบัน ไปแสวงหาค่านิยมจากกลุ่มเพื่อน นักศึกษาอยู่ห่างจากการดูแลของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และมีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนอย่างใกล้ชิด และลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบอย่างเดี่ยวที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์ของนักศึกษา

บุปผา การิเวท (2527 : 66 - 69) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่านักศึกษาส่วนมากจะเลือกคบเพื่อน

ที่มีรสนิยม ความคิดเห็นและลักษณะนิสัยใจคอที่คล้ายคลึงกัน นักศึกษามีอิสระในการเลือกคบเพื่อนต่างเพศสูง และคบกันอย่างอิสระ ซึ่งเป็นแนวทางนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์อย่างมาก มีนักศึกษาเพียงส่วนน้อยที่เลือกคบเพื่อนเพศเดียวกันในทำนองซู้สาว ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในสังคม เมื่อจำแนกตามตัวแปรเพศ นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่สำหรับนักศึกษาที่มีภูมิฐานะต่างกัน จะมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

สว้างจิต ศรีระชา (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และสรุปผลการวิจัยในด้านสังคมได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์สนิทสนมในกลุ่มเพื่อนที่เป็นนักศึกษาด้วยกันมากกว่าบุคคลอื่น

โรเจอร์ส (Rogers. 1959 : 244 - 255) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษาพบว่าเกิดจากอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แอสติน (Astin. 1984 : 1 - 10) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาในสหรัฐอเมริกาพบว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า กินยานอนหลับ และเสพย์สิ่งเสพย์ติด จะพบในนักศึกษาที่เริ่มเข้าสู่มหาวิทยาลัย และจะเพิ่มขึ้นตามกาลเวลาที่อยู่ในมหาวิทยาลัย ดังนั้นการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรม หรือการแสดงออกถึงความต้องการของนักศึกษานั้น กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อนักศึกษาที่จะนำไปในทางที่ดี หรือในทางที่เสียก็ได้

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า เมื่อนักศึกษาเข้ามาใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน จะมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย

ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย

การศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในด้าน การศึกษาเล่าเรียน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าโดยสารรถประจำทาง ค่าพักผ่อนหย่อนใจ ค่าบริการด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการศึกษาในระหว่างที่ใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย

เพอร์ลแมน (Perlman. 1973 : 13 - 15) ได้อธิบายว่า ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 2 อย่าง คือ

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง เป็นค่าใช้จ่ายหรือลงทุนไปจริงเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย 2 อย่าง ได้แก่

1.1 ค่าใช้จ่ายทางตรงของสังคม เป็นค่าใช้จ่ายที่สังคมลงทุนให้กับการศึกษา ได้แก่ ค่าจ้างครู ค่าอุปกรณ์ ค่าที่ดิน ค่าอาคาร ซึ่งทางสถานศึกษา อาจได้รับจัดสรรจาก เงินงบประมาณและเงินภาษี หรือเงินบริจาคอื่น ๆ

1.2 ค่าใช้จ่ายทางตรงส่วนตัว เป็นค่าใช้จ่ายที่แต่ละคนลงทุน เพื่อที่จะได้รับการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน และอื่นๆ

2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม เป็นรายได้ที่เสียไปเนื่องจากการที่ใช้เวลาเรียนหนังสือ แทนที่จะไปทำงาน ยังทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ เรียกว่า ค่าเสียโอกาส

ชีฮาน (Sheehan, 1973 : 31) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษาออกเป็น 2 ประการ คือ

1. การลงทุนของสังคม หมายถึง การลงทุนที่รัฐจ่ายไปเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. การลงทุนส่วนตัว หมายถึง การลงทุนที่ประชาชนต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้รับการศึกษา

สว่างจิต ศรีระชา (2530 : 170 - 171) ได้ศึกษาชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้านเศรษฐกิจ พบว่านักศึกษาจะใช้จ่ายเงินเป็นค่าอาหารมากกว่าค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ นอกจากนั้นเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเที่ยวเตร่ ค่าสังคมในกลุ่มเพื่อน และค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าค่าใช้จ่ายทางการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ลงทุนไปจริง คือ ค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน รวมทั้งค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าพาหนะ ค่าพักผ่อนหย่อนใจ และค่าบริการในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการศึกษา ตลอดจนค่าใช้จ่ายทางอ้อมจากการลงทุนของสังคม และค่าเสียโอกาสที่จะได้รับรายได้เนื่องจากใช้เวลามาเรียนด้วย

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

นักศึกษาที่ประสบปัญหาในการใช้เวลาไม่ถูกต้อง เนื่องจากกิจกรรมนอกหลักสูตร ในหลายมหาวิทยาลัย ไม่สามารถที่จะช่วยให้นักศึกษาใหม่ที่เข้าสู่มหาวิทยาลัย ได้พัฒนา

ความสามารถหรือทักษะของตนเอง ขณะเดียวกันอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขาดความกระตือรือร้นที่จะช่วยชี้แนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา การใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จึงไม่ได้รับประโยชน์เต็มที่ คงดำเนินชีวิตตามแบบอย่างกันมาเรื่อย ๆ (ประสาร ไตรรัตน์วรกุล. ม.ป.ป : 34)

นิสิตนักศึกษาโดยทั่วไปเป็นหนุ่มสาวที่มีพลังกำลังร่างกาย ความคิด มีความอยากรู้อยากเห็นและเป็นผู้หวังดีต่อสังคมด้วยใจบริสุทธิ์ กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร จะช่วยตอบสนองความต้องการของนิสิตนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังที่ พาณี ปรีชานนท์ และคนอื่น ๆ (2527 : 16 - 17) ให้ความเห็นว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร มีความสำคัญต่อนิสิตนักศึกษา ดังนี้

1. พัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ
2. ช่วยให้นิสิตนักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. ช่วยให้นิสิตนักศึกษามีโอกาสใช้พลังทางร่างกาย และความคิดกระทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสถาบันการศึกษา และต่อประเทศชาติ

นอกจากนี้ กิจกรรมนิสิตนักศึกษายังเป็นกระบวนการอันสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ที่ใช้เพื่อการพัฒนาให้นิสิตนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านสติ ปัญญา อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนิสิตนักศึกษา ในกระบวนการกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความอบอุ่น และมีความเข้าใจต่ออาจารย์ และสถาบันอุดมศึกษายิ่งขึ้น กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีส่วนสำคัญยิ่งในการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษา (พาณี ปรีชานนท์ และคนอื่น ๆ. 2527 : 17)

ธีระ นทีวุฒิกุล (2521 : 40) ได้ศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าอันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ กิจกรรมทางวิชาการ ศิลปดนตรี การพูดและการพิมพ์ ส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมงานอดิเรก ศาสนาและวัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ กิจกรรมทางสังคม สังคมสงเคราะห์ และบำเพ็ญประโยชน์ และเมื่อจำแนกตามตัวแปร เพศ กลุ่มสาขาวิชา ภูมิถิ่นนา และรายได้ของครอบครัว พบว่าอันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประดับ นิลพงา (2523 : 97) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง ในแต่ละสถาบันไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่ชั้นปีและเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยครูมีเกณฑ์ที่แน่นอนในการดำเนินกิจกรรมในสถาบันของตน ความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษา และความคิดเห็นของนักศึกษากับอาจารย์จึงสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่

สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง (2529 : 186 - 189) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะวิทยาการจัดการ (บริหารธุรกิจ) คณะวิทยาการจัดการ (รัฐประศาสนศาสตร์) และมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ (วิทยาศาสตร์)

สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 74) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรนครศรีธรรมราช ในด้านการจัดกิจกรรมของนักศึกษา พบว่า ตารางเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ห้องทำงานสำหรับสโมสรนักศึกษาและชมรมมีน้อย นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมไทยน้อย ระเบียบของวิทยาลัยไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมทุกประเภทตามสมควรใจ และจัดอุปกรณ์กีฬาไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามตัวแปรระดับชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย ในด้านการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สายพิน สุตคณิง (2536 : 86 - 87) ได้ศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมนิติต ประสพการณ์ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนิติต และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนิสิตที่มีเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิติต ไม่แตกต่างกัน

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลได้รับใบอนุญาตจากทบวงมหาวิทยาลัย ให้เปิดดำเนินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2527 โดยได้มอบใบอนุญาตให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2527 ซึ่งขณะนั้นมีสถานภาพเป็นวิทยาลัย ในขั้นต้นนั้นเปิดสอนระดับปริญญาตรีในสองคณะ คือ คณะนิติศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ จนถึงวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2537 ทบวงมหาวิทยาลัยจึงอนุมัติให้เปลี่ยนประเภทสถาบันอุดมศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ตั้งอยู่เลขที่ 700 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา บนเนื้อที่ 19 ไร่ 2 งาน 78 ตารางวา มีการคมนาคมสะดวก อาณาบริเวณของมหาวิทยาลัยมีบริเวณกว้างขวางเพียงพอในการจัดสรรส่วนต่าง ๆ เช่น อาคารเรียน อาคารสำนักหอสมุด อาคารฝึกงาน หอประชุม สนามกีฬา สถานที่พักผ่อน ที่ทำการชมรมกิจกรรมนักศึกษา บริเวณและอาคารของมหาวิทยาลัยเป็นเอกเทศ ไม่ปะปนกับสถานที่อื่น มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ในแต่ละคณะ ในระดับปริญญาตรี 21 สาขาวิชา และเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา 3 หลักสูตร คือ บริหารธุรกิจ มหบัณฑิต วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต และศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ทั้งนี้มหาวิทยาลัยได้วางโครงการเปิดสอนถึงระดับปริญญาเอกภายในระยะเวลา 5 ปีนี้อีกด้วย ตลอดเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ คือ เป้าหมายหลักของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ปฏิบัติภารกิจหลัก 4 ประการ คือ ด้านการสอนและการผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ และยังได้ดำเนินการให้มีภารกิจทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย (มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. 2540 : 22 – 23)

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีประเด็นปัญหาในด้านต่าง ๆ หลายด้าน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลในฐานะสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง มีภารกิจด้านการสอนและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ออกสู่สังคม และมหาวิทยาลัยมีลักษณะแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ คือ เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนในส่วนภูมิภาค ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลใน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้จ่าย
ในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อ
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล และเป็นแนวทางการจัดการอุดมศึกษาของสถาบันเอกชนที่มี
ลักษณะและนโยบายที่คล้ายคลึงกันต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 5 คณะ ซึ่งประกอบด้วย คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 3,394 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 5 คณะ ซึ่งประกอบด้วย คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ ในปีการศึกษา 2541 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 367 คน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะ	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม	
	ประ ชา กร	กลุ่มตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่มตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่มตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่มตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่มตัว อย่าง
นิติศาสตร์	115	13	60	7	43	5	26	3	244	28
บริหารธุรกิจ	1086	122	638	67	514	49	235	27	2473	265
เศรษฐศาสตร์	35	4	31	4	23	3	23	3	112	14
วิศวกรรมศาสตร์	94	10	72	7	50	6	51	4	267	27
นิเทศศาสตร์	102	12	89	10	62	6	45	5	298	33
รวม	1432	161	890	95	692	69	380	42	3394	367

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตของนักศึกษา ของเขื่อนนารอด อุทยานกุล (2528 : ภาคผนวก) ภาวนา ใจประสาท (2534 : ภาคผนวก) ตลอดจนศึกษาคู่มือการศึกษา ประกอบกับการสอบถามนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2528 : 136 - 159) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ฝ่ายวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาติ มณีโชติ รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล อาจารย์สุภัทรา สันติวรวุฒิ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล และ อาจารย์ จันทิมา สุวรรณ์ ผู้ช่วยอธิการบดี

ฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อตรวจพิจารณาแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา (Content Validity)

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท ตรวจสอบอีกครั้ง

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาจำนวน 36 คน ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิคการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้การทดสอบค่าที (t - test) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไปไว้ใช้ในแบบสอบถาม (Flemming and Nellis. 1994 : 374) สำหรับข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงในด้านสำนวนภาษาและเนื้อหาร่วมกับประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท ได้ข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 64 ข้อ (ภาคผนวก ก)

6. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีการสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .8455

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

1. แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของไลเคิร์ต (Likert) จำนวน 64 ข้อ

2. การให้คะแนนแต่ละข้อของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักการให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง นักศึกษาปฏิบัติเช่นนั้นตลอด หรือเกือบตลอดเวลา (90% หรือมากกว่าของสภาพการณ์)

4 หมายถึง นักศึกษาปฏิบัติเช่นนั้นบ่อยครั้ง (ประมาณ 75% ของสภาพการณ์)

3 หมายถึง นักศึกษาปฏิบัติเช่นนั้นบ่อย (ประมาณ 50% ของสภาพการณ์)

2 หมายถึง นักศึกษาปฏิบัติเช่นนั้นบางครั้ง (ประมาณ 25% ของสภาพการณ์)

1 หมายถึง นักศึกษาไม่เคยปฏิบัติเช่นนั้นเลย (ต่ำกว่า 10% ของสภาพการณ์)

3. การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านนั้น ๆ

หรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านนั้น ๆ

หรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านนั้น ๆ

หรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านนั้น ๆ

หรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านนั้น ๆ

หรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการโดย

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย ไปติดต่อกับอธิการบดีมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง จำนวน 367 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์ถูกต้อง จำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

SPSSX (Statistical Package For Social Sciences - Version X)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) ระดับชั้นปี คณะ ที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบว่าความแตกต่าง อย่างน้อยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี ของเซฟเฟ (Ferguson. 1981 : 190, 308)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) (Ferguson. 1981 : 49)
 - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) (Ferguson. 1981 : 68)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)
 - 2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ใช้การทดสอบค่าที โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ (Edwards. 1957 : 152)
 - 2.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach. 1984 : 160)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที ส่วนการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง มากกว่า 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ (Ferguson. 1981 : 190, 308)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อให้การแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

n	หมายถึง	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	หมายถึง	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
df	หมายถึง	ระดับขั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05
p	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ จะตกอยู่ใน ช่วงปฏิเสธสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาโดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. เพศ ใช้การทดสอบค่าที
2. ระดับชั้นปีของนักศึกษา ขณะที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เฉลี่ยต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว หากผลการทดสอบพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาโดยหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	1. ชาย	118	32.20
	2. หญิง	249	67.80
2. ระดับชั้นปี	1. ชั้นปีที่ 1	161	43.90
	2. ชั้นปีที่ 2	95	25.90
	3. ชั้นปีที่ 3	69	18.80
	4. ชั้นปีที่ 4	42	11.40
3. คณะที่ศึกษา	1. นิติศาสตร์	28	7.60
	2. บริหารธุรกิจ	265	72.20
	3. เศรษฐศาสตร์	14	3.80
	4. วิศวกรรมศาสตร์	27	7.40
	5. นิเทศศาสตร์	33	9.00
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1. สูง	190	51.90
	2. ปานกลาง	162	44.00
	3. ต่ำ	15	4.10
5. รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือน	1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	129	35.30
	2. ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท	81	22.00
	3. สูงกว่า 10,001 บาท	157	42.70

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในวิจัยนี้ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 67.80) เป็นนักศึกษาชั้นปี 1 (ร้อยละ 43.90) ศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ (ร้อยละ 72.20) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ร้อยละ 51.90) และบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 10,001 บาท (ร้อยละ 42.70)

ตอนที่ 2 การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวม และเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 3 - 7

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและเป็นรายด้าน

การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	n = 367		ระดับการใช้ชีวิตหรือการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	SD	
ด้านการศึกษา	2.94	0.38	ปานกลาง
ด้านสังคม	2.57	0.53	ปานกลาง
ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย	2.59	0.56	ปานกลาง
ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม	2.45	0.60	น้อย
รวม	2.64	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$, $SD = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$, $SD = 0.60$) ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้ชีวิตของ
นักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการศึกษา เป็นรายชื่อ

การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	n = 367		ระดับการใช้ชีวิต หรือการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	SD	
1. เตรียมอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนในแต่ละวิชา	3.30	0.87	ปานกลาง
2. เข้าชั้นเรียนทันเวลา	3.05	0.88	ปานกลาง
3. เลือกที่นั่งหลังชั้นเรียน เพราะไม่ชอบให้อาจารย์เรียกตอบ	2.30	0.87	น้อย
4. อภิปรายแสดงความคิดเห็นในขณะที่เรียน	3.68	1.01	มาก
5. ซักถามข้อสงสัยกับอาจารย์ในระหว่างเรียน	2.79	0.95	ปานกลาง
6. ในขณะที่ฟังอาจารย์สอนจะจดโน้ตประเด็นสำคัญ เรื่องที่เรียน	2.83	0.93	ปานกลาง
7. นำงานอื่นขึ้นมาทำขณะที่อาจารย์กำลังสอน	2.69	1.18	ปานกลาง
8. ในขณะที่เรียนมักใจลอยคิดถึงเรื่องอื่น	2.65	1.15	ปานกลาง
9. รับประทานขนมหรือคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียน	2.44	1.03	น้อย
10. ใช้เวลาว่างระหว่างเปลี่ยนชั่วโมงเรียน ทบทวน บทเรียน	2.86	1.12	ปานกลาง
11. ขาดเรียนบ้างบางวิชา	2.51	1.04	ปานกลาง
12. ใช้เวลาส่วนใหญ่เมื่อกลับถึงที่พักในการดูทีวี วิดีโอ หรือฟังเพลง	2.21	1.05	น้อย
13. ทำบันทึกย่อเนื้อหาแต่ละวิชา เพื่อใช้ในการทบทวนบทเรียน	3.09	0.86	ปานกลาง
14. ทำการบ้านทุกรายวิชาด้วยตนเอง	3.05	0.95	ปานกลาง
15. เมื่อทำการบ้านไม่ได้จะขอคำแนะนำจากอาจารย์	2.76	1.01	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	n = 367		ระดับการใช้ชีวิต หรือการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	SD	
16. ส่งงานที่อาจารย์มอบหมายตรงเวลาที่กำหนด	2.95	0.90	ปานกลาง
17. อ่านหนังสือล่วงหน้าเพื่อเตรียมตัวสอบ	3.11	1.00	ปานกลาง
18. ขณะอ่านหนังสือ ชอบดูทีวี หรือฟังวิทยุไป พร้อมกัน	3.36	0.86	ปานกลาง
19. อ่านหนังสือสอบล่วงหน้าเฉพาะวันก่อนสอบ	3.21	1.00	ปานกลาง
20. แบ่งเวลาในการดูหนังสือสอบในแต่ละรายวิชา	3.56	0.90	มาก
21. เข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.48	1.10	ปานกลาง
22. ขอคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้สอนนอกชั้นเรียน	3.57	1.24	มาก
23. ปรึกษาปัญหาด้านการเรียนกับนักศึกษารุ่นพี่ หรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่เรียนอยู่	2.77	1.28	ปานกลาง
24. ปรึกษาปัญหาด้านการเรียนกับเพื่อนๆ	2.75	1.17	ปานกลาง
25. ติดตามข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิชาชีพ หรือสาขาวิชาที่เรียนอยู่จากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	2.70	1.13	ปานกลาง
26. ดูโทรทัศน์ หรือฟังวิทยุ โดยเลือกรายการที่ให้ ความรู้ทางวิชาการ หรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ที่เรียนอยู่	2.96	1.07	ปานกลาง
27. ไปชมนิทรรศการทางวิชาการ หรือฟังวิทยากร บรรยายในงานประชุมสัมมนาทางวิชาการ	2.67	1.10	ปานกลาง
รวม	2.94	0.38	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิตในด้านการศึกษาดูโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติด้านการศึกษามากส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 4 “การอภิปรายแสดงความคิดเห็นในขณะเรียน” ข้อ 20 “แบ่งเวลาในการดูหนังสือสอบในแต่ละรายวิชา” และข้อ 22 “ขอคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้สอนนอกชั้นเรียน” นักศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อ 3 “เลือกที่นั่งหลังชั้นเรียนเพราะไม่ชอบให้อาจารย์เรียกตอบ” ข้อ 9 “รับประทานอาหารหรือคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียน” และข้อ 12 “ใช้เวลาส่วนใหญ่เมื่อกลับถึงที่พักในการดูทีวี หรือวิดีโอ หรือฟังเพลง” นักศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้ชีวิตของ
นักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านสังคม เป็นรายชื่อ

การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	n = 367		ระดับการใช้ชีวิต หรือการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	SD	
28. พுகุยปรึกษาหารือเรื่องเกี่ยวกับการเรียนกับ เพื่อน	2.66	1.17	ปานกลาง
29. พுகุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว หรือ เรื่องทั่ว ๆ ไปกับเพื่อน	2.24	1.18	น้อย
30. อ่านหนังสือคนเดียวเงียบ ๆ มากกว่าจะคุยกับ เพื่อน	2.23	1.17	น้อย
31. ใช้เวลาว่างไปเที่ยวเตร่ในเมืองกับเพื่อน	2.48	1.11	น้อย
32. คัดเพื่อนเพื่อน เมื่อเห็นว่าเพื่อนประพฤติตัวไม่ เหมาะสม	2.73	1.17	ปานกลาง
33. ไปงานเลี้ยงพบปะสังสรรค์กับเพื่อน ๆ	2.94	1.12	ปานกลาง
34. มีเรื่องถกเถียงโต้แย้งกับเพื่อน	2.78	1.07	ปานกลาง
35. มีนัดไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ	2.69	1.05	ปานกลาง
36. ไม่รู้จะทำอะไรเมื่อมีเวลาว่าง	2.91	1.13	ปานกลาง
37. ขอคำแนะนำในการปฏิบัติตัวภายใน มหาวิทยาลัย จากนักศึกษารุ่นพี่	2.87	1.17	ปานกลาง
38. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของ มหาวิทยาลัย เช่น การแต่งกายถูกต้องตาม ระเบียบ ฯ	2.43	1.12	น้อย
39. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของสังคม เช่น การเข้า ของการข้ามถนนตรงทางม้าลาย	2.31	1.08	น้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	n = 367		ระดับการใช้ชีวิต หรือการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	SD	
40. ช่วยเหลือเสียสละให้ผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น การลูกให้เด็กและคนชรา นั่งเมื่อขึ้นรถประจำทาง	2.20	1.12	น้อย
รวม	2.57	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิตในด้านสังคมโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.57, SD = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติในด้านสังคมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 29 “พูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องทั่ว ๆ ไปกับเพื่อน” ข้อ 30 “อ่านหนังสือคนเดียวเงียบ ๆ มากกว่าจะคุยกับเพื่อน” ข้อ 31 “ใช้เวลาว่างไปเที่ยวเตร่ในเมืองกับเพื่อน” ข้อ 38 “ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของมหาวิทยาลัย เช่น การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบฯ” ข้อ 39 “ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เช่น การเข้าคิวซื้อของ ข้ามถนนตรงทางม้าลาย” และข้อ 40 “ช่วยเหลือเสียสละให้ผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น การลูกให้เด็กและคนชรา นั่งเมื่อขึ้นรถประจำทาง” นักศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้ชีวิตของ
นักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย
เป็นรายข้อ

การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	n = 367		ระดับการใช้ชีวิต หรือการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	SD	
41. ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียน	2.34	1.17	น้อย
42. ค่าบริการการค้นคว้าห้องสมุด	2.65	1.07	ปานกลาง
43. ค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมต่าง ๆ	2.71	1.10	ปานกลาง
44. ค่าใช้จ่ายพิเศษสำหรับตนเองเพื่อความบันเทิง	2.76	1.09	ปานกลาง
45. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพาหนะในการเดินทางไปกลับ มหาวิทยาลัย	2.82	1.07	ปานกลาง
46. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าของใช้ส่วนตัว	2.64	1.08	ปานกลาง
47. ค่าใช้จ่ายสำหรับที่พักอาศัย	2.40	1.04	น้อย
48. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร	2.42	1.10	น้อย
49. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย	2.51	1.12	ปานกลาง
50. ค่าใช้จ่ายเพื่อการเลี้ยงสังสรรค์กับเพื่อน	2.89	1.20	ปานกลาง
51. ค่าใช้จ่ายในการร่วมเดินทางไปทัศนศึกษา นอกสถานนอกสถานที่	2.50	1.11	ปานกลาง
52. บริจาคช่วยการกุศลในรูปแบบต่าง ๆ	2.61	1.06	ปานกลาง
53. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ	2.47	1.08	น้อย
รวม	2.59	0.56	ปานกลาง

ตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิตในการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$, $SD = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติในการใช้จ่ายส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 41 “ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียน” ข้อ 47 “ค่าใช้จ่ายสำหรับที่พักอาศัย” ข้อ 48 “ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร” และข้อ 53 “ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด อื่น ๆ” นักศึกษามีการปฏิบัติในการใช้จ่ายอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้ชีวิตของ
นักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นรายชื่อ

การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	n = 367		ระดับการใช้ชีวิต หรือการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	SD	
54. เข้าร่วมกิจกรรมอาสาเพื่อช่วยงานมหาวิทยาลัย เช่น เตรียมงานรับปริญญา	2.35	1.09	น้อย
55. เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่ชื่อเสียงของ มหาวิทยาลัย เช่น จัดแสดงนิทรรศการ	2.44	1.15	น้อย
56. เข้าร่วมรณรงค์หารายได้ส่งเสริมการจัดกิจกรรม ของมหาวิทยาลัย	2.45	1.11	น้อย
57. เข้าร่วมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและโรค เอดส์	2.27	1.05	น้อย
58. เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา เช่น ร่วมแข่งขันกีฬา ระหว่างคณะ ร่วมเชียร์ ฯลฯ	2.30	1.04	น้อย
59. เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น บริจาค โลหิต ออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ฯลฯ	2.05	0.90	น้อย
60. เข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ไหว้ ครู รับน้อง ฯลฯ	2.50	1.06	ปานกลาง
61. เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น ร่วมฟังบรรยาย ธรรม ดับบาตร ฯลฯ	2.58	0.99	ปานกลาง
62. เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ เช่น ร่วม โครงการพิเศษต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ฟังวิทยากรบรรยาย	2.70	0.93	ปานกลาง
63. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ในสาขาวิชา หรือวิชาชีพที่เรียนอยู่	2.63	0.93	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	n = 367		ระดับการใช้ชีวิต หรือการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	SD	
64. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การ นักศึกษา	2.69	1.01	ปานกลาง
รวม	2.45	0.60	น้อย

ตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิตในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$, $SD = 0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติด้านการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นข้อ 60 “การเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ไหว้ครู รับน้อง ฯลฯ” ข้อ 61 “การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น ร่วมฟังบรรยายธรรม ตักบาตร ฯลฯ” ข้อ 62 “เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ เช่น ร่วมโครงการพิเศษต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ฟังวิทยากรบรรยาย” ข้อ 63 “เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาหรือวิชาชีพที่เรียนอยู่” และข้อ 64 “เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การนักศึกษา” นักศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. เพศ โดยการใช้การทดสอบค่าที

2. ระดับชั้นปีของนักศึกษา คณะที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือน โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว หากผลการทดสอบพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 8-15

ตาราง 8 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

การใช้ชีวิตของนักศึกษา	เพศชาย n = 118		เพศหญิง n = 249		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการศึกษา	2.99	0.38	2.91	0.37	2.03*	0.04
ด้านสังคม	2.62	0.57	2.49	0.51	1.12	0.26
ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย	2.66	0.59	2.56	0.59	1.53	0.13
ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม	2.66	0.59	2.36	0.57	4.82*	0.00
รวม	2.74	0.38	2.60	0.40	3.20*	0.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีการใช้ชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีการใช้ชีวิตด้านการศึกษาและด้านการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวม
และเป็นรายด้าน จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	3	0.63	0.21	1.470
ภายในกลุ่ม	363	52.21	0.14	
รวม	366	52.84		
ด้านสังคม				
ระหว่างกลุ่ม	3	2.73	0.91	3.240 *
ภายในกลุ่ม	363	102.15	0.28	
รวม	366	104.88		
ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย				
ระหว่างกลุ่ม	3	2.15	0.72	2.260
ภายในกลุ่ม	363	115.57	0.32	
รวม	366	117.72		
ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม				
ระหว่างกลุ่ม	3	0.82	2.27	6.560 *
ภายในกลุ่ม	363	125.79	0.34	
รวม	366	126.61		
	3	1.06	0.35	2.250
รวม	363	57.38	0.15	
	366	58.44		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่ศึกษาในชั้นปีแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีการใช้ชีวิตด้านสังคม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

การทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังแสดงในตาราง 10 และ 11

ตาราง 10 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านสังคม จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{X}$	ระดับชั้นปีที่ศึกษา			
		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		2.65	2.61	2.58	2.40
ชั้นปีที่ 1	2.65				
ชั้นปีที่ 2	2.61				*
ชั้นปีที่ 3	2.58				
ชั้นปีที่ 4	2.40				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 4 มีการใช้ชีวิตด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย
วงษ์ชวลิตกุล ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปีที่ศึกษา	— X	ระดับชั้นปีที่ศึกษา			
		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		2.69	2.64	2.60	2.53
ชั้นปีที่ 1	2.69		*		
ชั้นปีที่ 2	2.64				
ชั้นปีที่ 3	2.60				
ชั้นปีที่ 4	2.53				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 มีการใช้ชีวิตด้านการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 12 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวม
และเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	4	0.25	0.06	0.450
ภายในกลุ่ม	362	52.58	0.15	
รวม	366	52.84		
ด้านสังคม				
ระหว่างกลุ่ม	4	2.41	0.60	2.130
ภายในกลุ่ม	362	102.48	0.28	
รวม	366	104.89		
ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย				
ระหว่างกลุ่ม	4	2.12	0.53	1.660
ภายในกลุ่ม	362	115.60	0.31	
รวม	366	117.72		
ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม				
ระหว่างกลุ่ม	4	4.85	1.21	3.440 *
ภายในกลุ่ม	362	127.76	0.53	
รวม	366	132.61		
รวม	4	0.75	0.18	1.180
	362	57.70	0.15	
	366	58.45		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีการใช้ชีวิตด้านการเข้าร่วมกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

การทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ้ ดังปรากฏผลตามตาราง 13

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามคณะที่ศึกษา

คณะที่ศึกษา	$\bar{X}$	คณะที่ศึกษา				
		นิติศาสตร์	บริหารธุรกิจ	เศรษฐศาสตร์	วิศวกรรมศาสตร์	นิเทศศาสตร์
		2.74	2.62	2.73	2.68	2.71
นิติศาสตร์	2.74					
บริหารธุรกิจ	2.62					
เศรษฐศาสตร์	2.73					
วิศวกรรมศาสตร์	2.68					
นิเทศศาสตร์	2.71	*	*			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล คณะนิติศาสตร์ กับคณะนิเทศศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจกับคณะนิเทศศาสตร์ มีการใช้ชีวิตด้านการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14- การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวม
และเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.00	0.050
ภายในกลุ่ม	364	52.83	0.14	
รวม	366	52.84		
ด้านสังคม				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.28	0.14	0.500
ภายในกลุ่ม	364	104.601	0.28	
รวม	366	104.88		
ด้านลักษณะการใช้ชีวิในมหาวิทยาลัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.05	0.170
ภายในกลุ่ม	364	117.62	0.32	
รวม	366	117.73		
ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.18	0.09	0.250
ภายในกลุ่ม	364	132.43	0.36	
รวม	366	132.61		
	2	0.01	0.00	0.050
รวม	364	58.43	0.16	
	366	58.44		

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวม
และเป็นรายด้าน จำแนกตามรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.20	0.10	0.700
ภายในกลุ่ม	364	52.64	0.14	
รวม	366	52.84		
ด้านสังคม				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.58	0.29	1.020
ภายในกลุ่ม	364	104.31	0.28	
รวม	366	104.89		
ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.82	0.41	1.280
ภายในกลุ่ม	364	116.90	0.32	
รวม	366	117.72		
ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.89	0.44	1.230
ภายในกลุ่ม	364	131.72	0.36	
รวม	366	132.61		
	2	0.37	0.18	1.160
รวม	364	58.08	0.15	
	366	58.45		

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลระดับระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ในระดับชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 ในคณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะกิจกรรมศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 367 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเกี่ยวกับเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา สังคม ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ท แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8455

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปจำนวน 367 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 4 ด้าน คือด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที สำหรับระดับชั้นปี หนึ่งที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวม 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นักศึกษามีการใช้ชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี หนึ่งที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีการใช้ชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการใช้ชีวิตในด้านการศึกษาและในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกันมีการใช้ชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีแตกต่างกันมีการใช้ชีวิตในด้านสังคม และในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีการใช้ชีวิตในด้านสังคม สูงกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการใช้ชีวิตในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2

2.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลที่ศึกษาในคณะวิชาแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาคณะนิติศาสตร์กับคณะนิเทศศาสตร์ และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับคณะนิเทศศาสตร์ มีการใช้ชีวิตในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน

2.4 นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมีการใช้ชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาสามารถปรับตัวได้พอสมควรเกี่ยวกับการเรียนในระดับอุดมศึกษาซึ่งค่อนข้างจะเป็นอิสระ นักศึกษาต้องมีวินัยที่ดีในตนเองทั้งนี้ โดยส่วนใหญ่อาจารย์จะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย นักศึกษาจึงควรจะต้องมีวิธีการเรียนและการปฏิบัติตัวในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ดังที่ ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 34)

ได้กล่าวว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัย มีอายุตั้งแต่ 17-22 ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ บุคคลในวัยนี้มักจะมีอารมณ์อ่อนไหวในขณะเดียวกันก็มักมีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลองสิ่งแปลกใหม่ มีความคิดค่อนข้างเพื่อฝัน และพร้อมที่จะยอมรับอุดมการณ์ที่ตนเชื่อถือ ในทางจิตวิทยาวัยนี้เป็นวัยที่นักศึกษากำลังแสวงหาเอกลักษณ์ (Identity) ของตนเอง โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีสติปัญญาสูงกว่านักศึกษาทั่วไป การปฏิบัติตัวของนักศึกษาเหล่านี้ จึงมีลักษณะพิเศษไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบของมหาวิทยาลัย และประเพณีของสังคม การที่มหาวิทยาลัยคาดหวังจะให้นักศึกษารับฟังคำสั่งของผู้ใหญ่ หรือให้นักศึกษารู้จักยับยั้งชั่งใจ คิดเช่นผู้ใหญ่ จึงอาจเป็นเรื่องยาก มหาวิทยาลัยจึงควรต้องสร้างความพอใจ ความพอดี กับสภาวะทางจิตใจของนักศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พัฒนาอารมณ์ และบุคลิกภาพของตนอย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2524 : 39) ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลวัยนี้มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น ชอบทดลองสิ่งใหม่ และยังพบอีกว่า นักศึกษารักที่จะเรียนรู้ ติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ของบ้านเมือง จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ซึ่งหากนักศึกษาเลือกใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์พร้อมที่จะออกไปดำเนินชีวิตที่ดีในสังคมต่อไป ในทางตรงข้ามหากนักศึกษาใช้ชีวิตอย่างอิสระขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ไม่รู้จักเลือกใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ย่อมนำผลเสียมาสู่ตนเองได้ ซึ่งอาจเป็นผลให้ต้องลาออกกลางคัน ด้วยเหตุดังกล่าว จึงส่งผลให้นักศึกษามีการใช้ชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาอยู่ในวัยรุ่นความสนใจในด้านการเรียนอาจมีบ้างแต่ไม่มากนัก โดยนักศึกษาอาจมีการเตรียมอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนในแต่ละวิชา หรือมีการซักถามข้อสงสัยกับอาจารย์ในระหว่างเรียน แต่นักศึกษาก็ยังสนใจในเรื่องอื่น ๆ อีกด้วยตามพัฒนาการตามวัยจึงส่งผลให้นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระยะวัยรุ่นตอนปลายที่จะเป็นผู้ใหญ่ ร่างกายและจิตใจจะมีการเปลี่ยนแปลงมาก อย่างไรก็ตามกลุ่มเพื่อนอาจมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ โดยกระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา จึงอาจทำให้นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ดังที่สว่างจิต ศรีระชา (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และสรุปผลการวิจัยว่า ในด้านสังคมนักศึกษาล้วนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์สนิทสนมในกลุ่มเพื่อนที่เป็นนักศึกษาด้วยกันมากกว่าบุคคลอื่น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษารู้จักใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของตนเองอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม นักศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยรุ่นซึ่งอาจจะมีค่าใช้จ่ายพิเศษสำหรับตนเองเพื่อความบันเทิง หรือค่าใช้จ่ายเพื่อการเลี้ยงสังสรรค์กับเพื่อน จึงทำให้นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ดังที่สว่างจิต ศรีระชา (2530 : 170-171) ได้ศึกษาชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในด้านเศรษฐกิจ พบว่านักศึกษากลับมาใช้จ่ายเงินเป็นค่าอาหารมากกว่าค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ นอกจากนั้นเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเที่ยวเตร่ ค่าสังคมในกลุ่มเพื่อน และค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

นอกจากนั้น นักศึกษามีการใช้ชีวิตในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นน้อย เช่น กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและโรคเอดส์ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นไม่ตรงกับความสนใจของนักศึกษา นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบโดยทั่วถึง

นอกจากนั้นเวลาเรียนของนักศึกษามีผลต่อกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากการจัดตารางเรียนไม่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา จึงส่งผลให้นักศึกษามีการใช้ชีวิตด้านการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 74) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ที่มีต่อสภาพแวดล้อม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช ในด้านกิจกรรมของนักศึกษา พบว่า ตารางเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ห้องทำงานสำหรับสโมสรนักศึกษาและชมรมมีน้อย ทำให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย และระเบียบของวิทยาลัยไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมทุกประเภทตามสมควรใจ จึงส่งผลให้นักศึกษามีการใช้ชีวิตด้านการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือน ผลการศึกษา พบว่า

2.1 นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง มีการใช้ชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชายส่วนใหญ่ชอบการแสดง ออกโดยเฉพาะการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ต้องการเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน เนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมได้พัฒนาความสามารถและทักษะของนักศึกษา นอกจากนี้ นักศึกษาชายอาจมีความสนใจในกิจกรรมต่างๆ สูงกว่านักศึกษาหญิง ส่วนนักศึกษาหญิง ต้องอยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณีมากกว่านักศึกษาชาย จึงอาจทำให้นักศึกษาชายมีการใช้ชีวิตในด้านต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวนา ใจประสาท (2534 : 10) เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาชายมีความสนใจในกิจกรรม สูงกว่านักศึกษาหญิง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีการใช้ชีวิตด้านการศึกษาและด้านการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชายมีการใช้ชีวิตในด้านการศึกษายิ่งกว่านักศึกษาหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาชายมีนิสัยรักการอ่าน สนใจใฝ่เรียน ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สนใจฟัง

คำบรรยายหรือการอธิบาย สนใจในการอ่านวารสาร ส่วนนักศึกษาหญิงอาจจะสนใจด้านอื่น ๆ เช่น การแต่งตัว หรืออาจจะชอบเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า ทำให้มีเวลาน้อยในการศึกษาค้นคว้าจึงอาจทำให้นักศึกษาชายมีการใช้ชีวิตในการศึกษามากกว่านักศึกษาหญิง ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาชายมีการใช้ชีวิตมากกว่านักศึกษาหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชายมีความสนใจในด้านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมชมรมชอบการพบปะสังสรรค์กับเพื่อน ส่วนนักศึกษาหญิงมีการใช้ชีวิตในเรื่องกิจกรรมน้อยกว่าอาจเป็นเพราะการขาดความสนใจหรือด้วยปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ เช่น ไม่ชอบ หรือเกรงว่าการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมกีฬา จะทำให้ร่างกายบาดเจ็บจากการเล่นกีฬา จึงอาจทำให้นักศึกษาชายมีการใช้ชีวิตในการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่านักศึกษาหญิง

2.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกัน สนใจแสวงหาความรู้ พุดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะกันเมื่อมีปัญหา หรือข้อสงสัยก็จะพุดคุยปรึกษากัน มีการรวมกลุ่มเพื่อทบทวนวิชาที่ไม่เข้าใจ โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าศึกษาในระดับชั้นปีใด ซึ่งสอดคล้องกับ ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 29) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จำแนกตามชั้นปีสรุปได้คือ ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 นั้น จะพบว่าเป็นได้ทั้งมิตรและศัตรูกัน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 นั้น มักจะเป็นเพื่อนฝูงกันก็ต่อเมื่อเรียนวิชาที่เหมือน ๆ กัน และอยู่ในชั้นเดียวกันเท่านั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ส่วนมากต่างคนต่างอยู่ และไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งต่อกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตด้านสังคมและด้านการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในด้านสังคมนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีการใช้ชีวิตในด้านสังคมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เป็นนักศึกษาที่เพิ่งผ่านพ้นกิจกรรมการรับน้อง และยังมีความกระตือรือร้นในสังคมกลุ่มเพื่อน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะระมัดระวังในการปฏิบัติตน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย จึงมักเกรงว่าผลการเรียนจะตกต่ำ นอกจากนั้นนักศึกษาบางส่วนอาจจะต้องเตรียมตัวในการศึกษาต่อ หรือหางานทำในอนาคตอันใกล้ จึงอาจทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีการใช้ชีวิตในด้านสังคมสูงกว่านักศึกษาปีที่ 4

ในการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการใช้ชีวิตในการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะรู้สึกตื่นเต้นสนใจต่อทุก ๆ สิ่งรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนหรือกิจกรรมสังคมในมหาวิทยาลัย และตื่นเต้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะมีลักษณะที่สามารถปรับตัวได้แล้ว เริ่มสนใจการเรียนมากขึ้น แต่จะลดความสนใจต่อกิจกรรมต่าง ๆ ลง จึงอาจทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการใช้ชีวิตในการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

2.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่ศึกษาในคณะวิชาแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทุกคณะวิชา จะต้องเรียนวิชาพื้นฐานบังคับคล้ายกัน และจะเรียนรวมกันในชั้นเดียวกัน ทำให้ นักศึกษาต่างคณะรู้จักกัน เมื่อเลิกเรียนก็อาจจะไปรับประทานอาหารในโรงอาหารด้วยกัน หรือพักผ่อนตามซุ้มหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นพร้อม ๆ กัน การใช้ชีวิตทำกิจกรรมร่วมกันดังกล่าวทำให้นักศึกษามีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเมื่อมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน ก็จะช่วยกันคิดหาแนวทางแก้ไข ด้วยเหตุผลดังกล่าว นักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชาต่างกันจึงมีการใช้ชีวิตไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาในคณะวิชาแตกต่างกันมีการใช้ชีวิตในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์มีการใช้ชีวิตในการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่านักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์มีการรวมกลุ่มกันในการเรียน ต้องปรึกษาหารือ อภิปรายด้วยเหตุผล แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ซึ่งจะเป็นผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางสังคม หรือกิจกรรมกีฬา ส่วนนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์จะมีรูปแบบการเรียนและรูปแบบการทำกิจกรรมแตกต่างไปจากนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ โดยนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์จะต้องทำกิจกรรมที่ออกไปสู่สังคมภายนอก เช่น การสำรวจตลาด การติดต่อกับสื่อสารมวลชน จึงทำให้นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์เข้าร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยน้อย จึงอาจทำให้นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์มีการใช้ชีวิตในการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่านักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์

ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์มีการใช้ชีวิตในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์มีการเรียนเกี่ยวกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และเป็นธรรมชาติของรายวิชาที่ต้องติดต่อกับสื่อสารมวลชนสาขาต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้เริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดกิจกรรมการโฆษณา รวมทั้งกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ก็จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจจะเป็นคณะที่นักศึกษาต้องแข่งขันกันเรียน นักศึกษาจึงสนใจการเรียนเป็นอย่างดี เพราะเป็นวิชาที่มีเนื้อหาสาระที่ยาก เช่น สาขาวิชาการบัญชี อาจทำให้มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยน้อย จึงอาจทำให้นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์มีการใช้ชีวิตในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ

2.4 นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน นักศึกษาจะต้องสนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ต้องทุ่มเทเวลาและใช้เวลาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยให้คุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเองให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษาจะต้องแข่งขันกันศึกษาโดยเฉพาะคณะที่มีจำนวนนักศึกษาสมัครเข้าศึกษามาก นักศึกษาจะต้องให้ความสนใจและตั้งใจเรียนเป็นพิเศษ ในด้านสังคม การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาตามความถนัดและสนใจเลือก เพื่อดำรงชีวิตในขณะ ที่ศึกษาอยู่อย่างมีความสุข จึงอาจส่งผลให้นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลที่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่รายได้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือนต่ำ หรือไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา จะได้รับการช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทุนการศึกษาของมหาวิทยาลัย ทุนจากส่วนราชการหรือองค์กรเอกชน นอกจากนี้ยังมี กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาทางการเงิน โดยสภาพทั่วไป

ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เป็นมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ค่าใช้จ่ายหรือค่าครองชีพก็ไม่สูงมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับในกรุงเทพมหานคร ในส่วนของนักศึกษาเองก็รู้จักที่จะใช้จ่ายให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพของตนเอง รู้จักที่จะซื้อสิ่งของที่จำเป็นเท่านั้น โดยพยายามตัดค่าใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยออกไป จึงส่งผลให้นักศึกษาที่บิดา มารดา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการใช้ชีวิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สว่างจิต ศรีระยา (2530 : 170 – 171) ได้ศึกษาชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในด้านเศรษฐกิจและ พบว่า นักศึกษาจะใช้จ่ายเงินเป็นค่าอาหารมากกว่าค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ นอกจากนั้นเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเที่ยวเตร่ ค่าสังคมในกลุ่มเพื่อน และค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิตในด้านการศึกษายู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีการจัดตั้งระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี ให้คำแนะนำการเรียน มีการสนับสนุนให้อาจารย์มีการพัฒนาวิชาการ ประชุมวิชาการ อบรมต่าง ๆ ที่จัดให้อาจารย์ มีความรู้ มีเทคนิคการสอน อาจารย์ควรหาโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น เพื่อพัฒนา ศักยภาพของตนเอง ตลอดจนมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมสนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษาที่มีลักษณะเป็นสากล คือ มุ่งบุกเบิก แสวงหา บำรุงรักษา ถ่ายทอดความรู้ เพื่อสร้างสรรค์โรง ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการให้นักศึกษา ประกอบกับนักศึกษาในปัจจุบัน เข้ามาเรียนมหาวิทยาลัย เพื่อต้องการยกสถานะของตนเองและไปประกอบอาชีพมากขึ้น นักศึกษาจึงสนใจสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองมากกว่าความนิยมในคุณค่าของความเป็น นักวิชาการ

2. จากการศึกษพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิตในด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับการพูดคุยปรึกษาหารือเรื่องส่วนตัว หรือ เรื่องทั่ว ๆ ไปกับเพื่อน การอ่านหนังสือคนเดียวเงียบ ๆ การใช้เวลาว่างไปเที่ยวเตร่ในเมือง

กับเพื่อน และการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย กฎ ระเบียบของสังคม การเสียดสี นักศึกษามีการปฏิบัติตนยังไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควร จัดตั้งระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ให้แนะนำในการเรื่องการปรับตัว การอยู่ร่วมกันในสังคม มหาวิทยาลัยควรพัฒนางานที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อนให้มี คุณภาพยิ่งขึ้น โดยการใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการพัฒนาสังคมกลุ่มเพื่อนให้มีคุณภาพ และ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษา จัดกิจกรรมให้มีการรวมกลุ่มพบปะสังสรรค์กัน เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ นักศึกษาได้มีการปฏิสัมพันธ์ เกิดความผูกพัน มีความรักสถาบันยิ่งขึ้น

3. จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิตใน ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรจัดบริการด้านต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสม วัสดุอุปกรณ์การเรียน การบริการเกี่ยวกับอาหาร และการจัดบริการหอพัก มหาวิทยาลัยควรจัดระบบอาจารย์- ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ บริการด้านแนะแนว ควรเพิ่มอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการแนะแนวให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เพื่อให้คำแนะนำแก่นักศึกษาได้อย่างทั่วถึง และพัฒนานักศึกษาให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมีการใช้ชีวิต ใน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จึงควรจะต้องมี การอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการงานกิจกรรมนักศึกษา เพื่อความเข้าใจในปรัชญาของการจัดกิจกรรม นักศึกษา นอกจากนั้นยังต้องกระตุ้นและส่งเสริมอาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนสนับสนุนให้นักศึกษา ริเริ่มกิจกรรมที่สนใจ โดยมี อาจารย์สนับสนุนและให้ คำปรึกษาแนะนำ กิจกรรมควรจะสอดคล้องกับธรรมชาติของ นักศึกษาในแต่ละชั้นปี และขณะที่ศึกษาโดยยึดหลักให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาให้มากที่สุด และควรหาทางกระตุ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา นักศึกษาได้ตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบในหน้าที่และเห็นความสำคัญของกิจกรรม นักศึกษาว่าเป็นงานสำคัญที่สามารถจะพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งการเรียนรู้ใน ชั้นเรียนไม่สามารถช่วยพัฒนาได้ครบถ้วน นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้อง

ควรพยายามให้ความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งแก้ไขทัศนคติที่ถูกต้องต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาว่า จัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนานักศึกษาให้เจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ เช่น สติปัญญา ความรับผิดชอบ และความเป็นผู้นำ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลกับ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หรือ มหาวิทยาลัยเอกชนอื่นๆ
2. ควรศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษาเฉพาะเจาะจงในแต่ละด้าน หรือด้านอื่น ๆ นอกจากที่ได้ศึกษาแล้ว
3. ควรศึกษาโดยเพิ่มตัวแปรอิสระอื่นๆ นอกจากที่ได้ศึกษาแล้ว เพื่อทราบข้อมูล ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของนักศึกษาต่อไป
4. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, (2527).

(2332, สิงหาคม) 67-74

เกษม วัฒนชัย. (เสริมความฝันปัญญาชน) การศึกษา. 2(18) : 67 - 74 ; ธันวาคม 2532,

โกศล พิมพ์ปฐุ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พงษ์สรรค์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย

วงษ์สวัสดิกุล เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2541.

จารุบุตร ฟาร์มขาว. การจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2525 . อัดสำเนา.

ทบวงมหาวิทยาลัย, คณะกรรมการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว. วัตถุประสงค์ นโยบาย

มาตรการ และเป้าหมายของแผนอุดมศึกษาระยะยาว. (กันยายน 2533).

ทองเรียน อมรัชกุล. การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จงเจริญ

การพิมพ์, 2525.

ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. แบบการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532 . อัดสำเนา.

การศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานการวิจัย.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533.

ธีระ นทีวุฒิกุล. การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2521. อัดสำเนา.

บุปผา การิเวท. สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัย

รามคำแหงที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

บำรุง สุขพรรณ. "การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย," ปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2526.

ประกอบ คุปรัตน์. “นิสิตนักศึกษาและกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษา,” ใน นิสิตนักศึกษา หลักการ ปัญหา และแนวปฏิบัติ. บรรณาธิการ โดย พรชูลี อาชาวำรุง หน้า 177 - 189. กรุงเทพฯ : พีระพรีนา, 2525.

_____ . การศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

_____ . “ความเป็นผู้นำ เป้าหมาย และอำนาจในสถาบันอุดมศึกษา,” ใน เอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ม.ป.ท., 2530.

_____ . แนวทางการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

ประคับ นิลพังงา. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

ประภาศรี สุฉันทบุตร. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล. “การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย,” รายงานการสัมมนาภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมมุ่งหวัง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.

พนัส หันนาคินทร์. “ชีวิตใหม่ในมหาวิทยาลัย,” ศึกษาศาสตร์. 12(1) : 23 - 26 ; ตุลาคม 2531 - มกราคม 2534.

พรชูลี อาชาวำรุง. สู่การอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

พรชูลี อาชาวำรุง (บรรณาธิการ). นิสิตนักศึกษา : หลักการ ปัญหา และแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2525.

พรรณรายณ์ ค่อนสะอาด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พงษ์สรรค์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2541.

พัชรี ปุณฺทริกกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พงษ์สรรค์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541.

พาณี ปรีชานันท์ และคนอื่น ๆ. รายงานวิจัยแนวกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือนอกหลักสูตร
ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2526 - 2530).

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ
2527. อัดสำเนา.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. “ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา,” มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

_____. “การศึกษา กับ สังคม ประกิด,” มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (บรรณาธิการ). การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. ก.

_____. “รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,” เอกสารสรุปผลการวิจัย.
ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

_____. หลักการและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2524. ก.

ภัทธีรา นุกรณ์นวัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พงษ์สรรค์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541.

ภาวนา ใจประสาธ. การศึกษาการดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2534. อัดสำเนา.

มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ. “ชีวิตในมหาวิทยาลัย,” ศึกษาศาสตร์ มข. 14(1) : 60 - 66 ;

กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2533.

เขื่อนนารถ อุทัยมกุล. สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในทัศนะของ

นักศึกษาและอาจารย์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528. อัดสำเนา.

เลิศพร ภาระสกุล. “การอบรมระเบียบสังคมของเยาวชนในประเทศไทย,” ใน เยาวชนไทย.

หน้า 1-21 สถาบันสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. ✕

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. ✕

วงศ์สวัสดิกุล, มหาวิทยาลัย. คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล,

2540. ✕

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. “มติใหม่ของนิสิตนักศึกษา,” ใน เอกสารคำสอนวิชานิสิต

นักศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. ก. อัฒสำเนา.

_____. “ลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา,” การพัฒนารเรียน

การสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2524.

_____. อุดมศึกษา. ม.ป.ท., 2530.

_____. รายงานการวิจัยเรื่อง นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ:

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. ข.

วัลลภา สุมาชัย. “นิสิตนักศึกษา,” ใน เอกสารประกอบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา.

หน้า 1-21. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่นๆ. เอกสารตัวอย่างเรื่องการสร้างหน่วยการเรียนรู้ตัวอย่างเรื่อง

การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของ

ประเทศไทย, 2528.

สว่างจิต ศรีระชา. ชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัฒสำเนา.

สายพิน สุคตนิง. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับ

ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัฒสำเนา.

สุชาดา มัสโอติ. การสำรวจแนวทบทวนนักศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

รามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

อัฒสำเนา.

สุภาวดี ศิริพงษ์กุลพจน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พจน์สรรค์ โกชนา เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2541.

สุภางค์ หิรัญบุรณะ. “สังคมวิทยาการศึกษา,” วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 12 : 43 - 44 ;
เมษายน - พฤษภาคม 2521.

สุวรรณ สุขสมภักดิ์. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัย
เกษตรกรรมนครศรีธรรมราช ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2530. อัดสำเนา

อดุลย์ วิริยเวชกุล. “นักศึกษาแพทยกับนิสัยใฝ่รู้,” สารศิริราช. 38 : 285 - 286 ;
พฤษภาคม 2529.

Astin, Alexander W. The College Environment. Washington, D.C. : American
Council on Education, 1968.

_____. Four Critical Years : Effect of College on Beliefs, Attitude and Knowledge.
San Francisco : Jossey - Bass, 1984.

_____. What Matters in College? Four Critical Years Revisited. San Francisco :
Jossey - Bass Publishers, 1993.

Chickering, Arthur W. Education and Identity. San Francisco : Jossey - Bass Publishers,
1974.

Cogan, Morris L. “Studies of Teacher Behavior,” The Journal of Experimental Education.
26 : 137 - 139 ; January, 1975.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 4th ed. New York : Harper, 1984.

DeCoster, David Arther. “Some Effect of Different Classroom Conditions upon
Interpersonal Relationship, Personal Adjustment and Achievement for
College Freshmen,” Dissertation Abstracts. 31 : 5789 - A ; May, 1971.

Ebel, Robert L. and A. Frisbie. Essentials of Education Measurement. 5th ed.
New Jersey : Prentice - Hall, 1991.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed.
Tokyo : McGraw - Hill, 1981.

Feldman, Kenneth A. and Theodore M. Newcomb. The Impact of College on Students.
San Francisco, Jossey - Bass Inc., 1970.

Flemming, Michael C. and Joseph, G Nells. Principles of Applied Statistics. London :
Routledge, 1994.

✓Gottlieb, William P. and Harold L. Hodgkins.) "College Students Subculture : Their
Structure and Characteristics in Relation to Student Attitude Change," School
Review. 71 : 226 - 289 ; Autumn, 1963.

✓Kauffman, Joseph E. "The Student in Higher Education," Report of the Committee
on the Student in Higher Education. New Haven Connecticut : The Hazen
Foundation, 1968.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research
Activities," Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610 ;
Autumn, 1970.

Perlman, Richard. The Economic of Education. New York : McGraw - Hill, 1973.

✓Roger, Everett M. "Reference Group Influences on Students Drinking Behavior,"
Quarterly Journal of Studies on Alcohol. 7 : 244 - 255 ; June, 1959.

Sheehan, John. The Economic of Education. London, George Allen Ltd., 1973.

Wilders, James A. and McLaughlin Thomas. Reading for Difference : Test on
Gender, Race and Class. Forth : Harcourt Brace Jovanovich Edlege, 1996.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามการศึกษการใช้ชีวิตของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

แบบสอบถาม

การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษา ในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพราะฉะนั้นจึงไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาเสนอเพื่อการปรับปรุงในโอกาสต่อไป แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หรือเติมคำลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. สถานภาพของนักศึกษา

2.1 เป็นนักศึกษา

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3

() ชั้นปีที่ 4

2.2 กำลังศึกษาในคณะ

() นิติศาสตร์

() บริหารธุรกิจ

() เศรษฐศาสตร์

() วิศวกรรมศาสตร์

() นิเทศศาสตร์

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คะแนนเฉลี่ยสะสมผลการเรียนของท่าน.....

3. รายได้ของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง เฉลี่ยต่อเดือน

บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้รวมต่อเดือน..... บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ภายในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ว่านักศึกษาประพฤติปฏิบัติตนในเรื่องต่าง ๆ ในลักษณะใด ในระดับมากหรือน้อยเพียงไร

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องทางขวามือที่ตรงกับการประพฤติปฏิบัติของนักศึกษา

- 5 หมายถึง ทำเช่นนั้นตลอด หรือเกือบตลอดเวลา (90% หรือมากกว่า)
- 4 หมายถึง ทำเช่นนั้นบ่อยครั้ง (ประมาณ 75% ของสภาพการณ์)
- 3 หมายถึง ทำเช่นนั้นบ่อย (ประมาณ 50% ของสภาพการณ์)
- 2 หมายถึง ทำเช่นนั้นบางครั้ง (ประมาณ 25% ของสภาพการณ์)
- 1 หมายถึง เกือบไม่เคยทำเช่นนั้นเลย (ต่ำกว่า 10% ของสภาพการณ์)

ข้อคำถาม	ระดับการประพฤติปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการศึกษา					
ท่านมีการประพฤติปฏิบัติตนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของท่านในด้าน ต่อไปนี้ในลักษณะใด					
1. เตรียมอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนในแต่ละวิชา					
2. เข้าชั้นเรียนทันเวลา.....					
3. เลือกที่นั่งหลังชั้นเรียน เพราะ ไม่ชอบให้อาจารย์เรียกตอบ.....					
4. อภิปรายแสดงความคิดเห็นกับในขณะเรียน.....					
5. ชักถามข้อสงสัยกับอาจารย์ในระหว่างเรียน					
6. ในขณะฟังอาจารย์สอนจะจดโน้ตประเด็นสำคัญของเรื่องที่เรียน.....					
7. นำงานอื่นขึ้นมาทำขณะอาจารย์กำลังสอน.....					
8. ในขณะเรียนมักใจลอยคิดถึงเรื่องอื่น.....					
9. รับประทานขนมหรือคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียน.....					
10. ใช้เวลาว่างระหว่างเปลี่ยนชั่วโมงเรียน ทบทวนบทเรียน.....					
11. ขาดเรียนบ้างบางวิชา.....					
12. ใช้เวลาส่วนใหญ่เมื่อกลับถึงที่พักในการดูทีวี หรือ วิทยุ หรือฟังเพลง.....					
13. ทำบันทึกย่อเนื้อหาแต่ละวิชา เพื่อใช้ในการทบทวนบทเรียน.....					
14. ทำการบ้านทุกรายวิชาด้วยตนเอง.....					
15. เมื่อทำการบ้านไม่ได้จะขอคำแนะนำจากอาจารย์.....					

ข้อคำถาม	ระดับการประพฤติปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
16. ส่งงานที่อาจารย์มอบหมายตรงเวลาที่กำหนด.....					
17. อ่านหนังสือล่วงหน้าเพื่อเตรียมตัวสอบ.....					
18. ขณะอ่านหนังสือ ชอบดูทีวี หรือฟังวิทยุไปพร้อมกัน..					
19. อ่านหนังสือสอบล่วงหน้าเฉพาะวันก่อนสอบ.....					
20. แบ่งเวลาในการดูหนังสือสอบในแต่ละรายวิชา.....					
21. เข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม.....					
22. ขอคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้สอนนอกชั้นเรียน.....					
23. ปรึกษาปัญหาด้านการเรียนกับนักศึกษารุ่นพี่.....					
หรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่เรียนอยู่.....					
24. ปรึกษาปัญหาการเรียนกับเพื่อน ๆ					
25. ติดตามข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิชาชีพ หรือ					
สาขาวิชาที่เรียนอยู่จากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ					
26. ดูโทรทัศน์ หรือฟังวิทยุ โดยเลือกรายการที่ให้ความรู้					
ทางวิชาการ หรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่เรียนอยู่.....					
27. ไปชมนิทรรศการทางวิชาการ หรือฟังวิทยาการ					
บรรยายในงานประชุมสัมมนาทางวิชาการ.....					
<u>ด้านสังคม</u>					
ท่านมีการประพฤติปฏิบัติตนในประเด็นต่อไปนี้					
ลักษณะใด					
28. พุดคุยปรึกษาหารือเรื่องเกี่ยวกับการเรียนกับเพื่อน...					
29. พุดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว หรือเรื่อง					
ทั่ว ๆ ไปกับเพื่อน.....					
30. อ่านหนังสือคนเดียวเงียบ ๆ มากกว่าจะคุยกับเพื่อน..					
31. ใช้เวลาว่างไปที่ยวดยานในเมืองกับเพื่อน.....					

ข้อคำถาม	ระดับการประพฤติปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
32. ดักเตือนเพื่อน เมื่อเห็นว่าเพื่อนประพฤติตัวไม่เหมาะสม.....					
33. ไปงานเลี้ยงพบปะสังสรรค์กับเพื่อน ๆ					
34. มีเรื่องถกเถียงโต้แย้งกับเพื่อน.....					
35. มีนัดไปเที่ยวกับเพื่อนต่างประเทศ.....					
36. ไม่รู้จะทำอะไรเมื่อมีเวลาว่าง.....					
37. ขอคำแนะนำในการปฏิบัติตัวภายในมหาวิทยาลัยจากนักศึกษารุ่นพี่.....					
38. ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของมหาวิทยาลัย เช่น การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ ฯ					
39. ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสังคม เช่น การเข้าคิวซื้อของการข้ามถนนตรงทางม้าลาย.....					
40. ช่วยเหลือเสียสละให้ผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น การดูแลให้เด็กและคนชรานั่งเมื่อขึ้นรถประจำทาง.....					
<u>ด้านลักษณะการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย</u>					
ท่านมีการใช้จ่ายในประเด็นต่อไปนี้ในลักษณะใด					
41. ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียน.....					
42. ค่าบริการการค้นคว้าห้องสมุด.....					
43. ค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมต่าง ๆ					
44. ค่าใช้จ่ายพิเศษสำหรับตนเองเพื่อความบันเทิง.....					
45. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพาหนะในการเดินทางไปกลับมหาวิทยาลัย.....					
46. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าของใช้ส่วนตัว.....					

ข้อคำถาม	ระดับการประพฤติปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
47. ค่าใช้จ่ายสำหรับที่พักอาศัย.....					
48. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร.....					
49. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย.....					
50. ค่าใช้จ่ายเพื่อการเลี้ยงส่งสรค์กับเพื่อน.....					
51. ค่าใช้จ่ายในการร่วมเดินทางไปทัศนศึกษา นอกสถานนอกสถานที่.....					
52. บริจาคช่วยการกุศลในรูปแบบต่าง ๆ					
53. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ					
<u>ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม</u>					
ท่านมีการประพฤติปฏิบัติตนในประเด็นต่อไปนี้					
ในลักษณะใด					
54. เข้าร่วมกิจกรรมอาสาเพื่อช่วยงานมหาวิทยาลัย เช่น เตรียมงานรับปริญญา.....					
55. เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย เช่น จัดแสดงนิทรรศการ.....					
56. เข้าร่วมรณรงค์หารายได้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมของ มหาวิทยาลัย.....					
57. เข้าร่วมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและโรคเอดส์.....					
58. เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา เช่น ร่วมแข่งขันกีฬาระหว่าง คณะ ร่วมเชียร์ ฯลฯ					
59. เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น บริจาคโลหิต ออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ฯลฯ					

ข้อคำถาม	ระดับการประพฤติปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
60. เข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ไหว้ครู รับน้อง ฯลฯ					
61. เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น ร่วมฟังบรรยายธรรม ตักบาตร ฯลฯ					
62. เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานุคลิกภาพ เช่น ร่วมโครงการ พิเศษต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ฟังวิทยากรบรรยาย..					
63. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถใน สาขาวิชา หรือวิชาชีพที่เรียนอยู่.....					
64. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์นักศึกษา.....					

ขอขอบคุณที่นักศึกษาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามนี้เป็นอย่างดี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์



บันทึกข้อความ

93

ส่วนราชการ.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644
ที่.....มว 1007/ ๒๕๔๒.....วันที่.....๒๒ มกราคม 2542
เรื่อง.....ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....
เรื่อง.....

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเทคโนโลยีสารสนเทศ

เนื่องด้วย นายพจน์สุรศักดิ์ โภชนา นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษารายชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์ และ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ใต้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพจน์สุรศักดิ์ โภชนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



บันทึกข้อความ

94

ส่วนราชการ.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644

ที่.....ทม 1007/ 31.4 วันที่.....30 มกราคม 2542

เรื่อง.....ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายพจน์สุรศักดิ์ โภชนา นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โรสภา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพจน์สุรศักดิ์ โภชนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/ ๑๖๔



บัณฑิตวิทยาลัย

95

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๖ มกราคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

เนื่องด้วย นายพจน์สุรศักดิ์ โภชนา นิติบรูณาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาติ มณีโชติ, อาจารย์สุภัทรา สันติวรวิมล และ อาจารย์จันทิมา สุรรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพจน์สุรศักดิ์ โภชนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร 258-4119



1๔ กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายพจน์สุรศักดิ์ โภชนา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการไร้ชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 28 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการไร้ชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นายพจน์สุรศักดิ์ โภชนา ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลมรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ - ชื่อสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ฝ่ายวิจัย
สถานที่ทำงาน สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ - ชื่อสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ - ชื่อสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาติ มณีโชติ
ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
4. ชื่อ - ชื่อสกุล อาจารย์สุภัทรา สันติวรวุฒิ
ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
5. ชื่อ - ชื่อสกุล อาจารย์จันทิมา สุวรรณ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายพจน์สรณ์ โกชนา
เกิดวันจันทร์ที่	15 เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช 2500
สถานที่เกิด	อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 65 ซอยถนนอมศิษฐ์ ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนพัฒนวิชาการปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท
พ.ศ. 2520	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูจันทระเกษม
พ.ศ. 2522	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง จากวิทยาลัยครูจันทระเกษม
พ.ศ. 2527	กศ.บ. (สังคมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2542	กศ.ม. (การอุดมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

บทคัดย่อ
ของ
พจนันตร์ โกชนา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านลักษณะการใช้ชีวิตร่วมในมหาวิทยาลัย และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนก ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ระดับชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 64 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่าง เป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย
2. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการใช้ชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชายมีการใช้ชีวิตโดยรวมสูงกว่านักศึกษาหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านการศึกษาและในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาชายมีการใช้ชีวิตสูงกว่านักศึกษาหญิง
3. นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนักศึกษาชั้นปีแตกต่างกันมีการใช้ชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในด้านสังคม นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีการใช้ชีวิตสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 สำหรับในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการใช้ชีวิตสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2
4. นักศึกษาที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนักศึกษาที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มีการใช้ชีวิตสูงกว่านักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ และนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์มีการใช้ชีวิตสูงกว่าคณะบริหารธุรกิจ

5. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็น
รายด้านไม่แตกต่างกัน

6. นักศึกษาที่มีรายได้บิคารมาหรืผู้ปกครองแตกต่างกัน มีการใช้ชีวิตโดยรวม
และเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF STUDENT'S LIFE STYLES AT VONGCHAVALITKUL
UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

PHOCHSAN PHOCHANA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Higher Education

at Srinakharinwirot University

May 1999

The purposes of this research were to investigate student's life styles at Vongchavalitkul University in overall and each of four aspects: learning, social, expenditure, and student activity participation; and to compare student's life styles in overall and each of four aspects among students with different gender, educational levels, faculties, and academic achievement. The sample of the study consisted of 367 freshmen to the fourth year students at Vongchavalitkul University who were enrolled in the first semester in the academic year 1998. The instrument used for collecting data was a five-rating scale questionnaire with 64 items. Arithmetic mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and Scheffé's method were utilized for data analysis.

The results of the study revealed that:

1. Life styles of students at Vongchavalitkul University in overall and each of four aspects were at the moderate level except student activity participation was at the low level.
2. Male and female students showed significant difference at .05 level in overall aspect of student's life styles. Considering in each aspect, male students showed significant higher than female students in learning and student activity participation at .05 level.
3. There was no significant difference in student's life styles in overall aspect of students with different educational level. Considering in each aspect, student's life styles in social of sophomore students were higher than those of senior students. Moreover, student's life styles in student activity participation of freshmen students were higher than those of the sophomore students.
4. There was no significant difference in student's life styles in overall aspect of students studying in different faculties. Considering in each aspect, student's life styles in student activity participation of students in the Faculty of Law were higher than those of students in the Faculty of Mass Communication, but students in the Faculty of Mass Communication were higher than students in the Faculty of Business Administration.

5. There was no significant difference in overall and each of four aspects of student's life styles of students with different academic achievement.

6. There was no significant difference in overall and each of four aspects of student's life styles of students with different parent income.